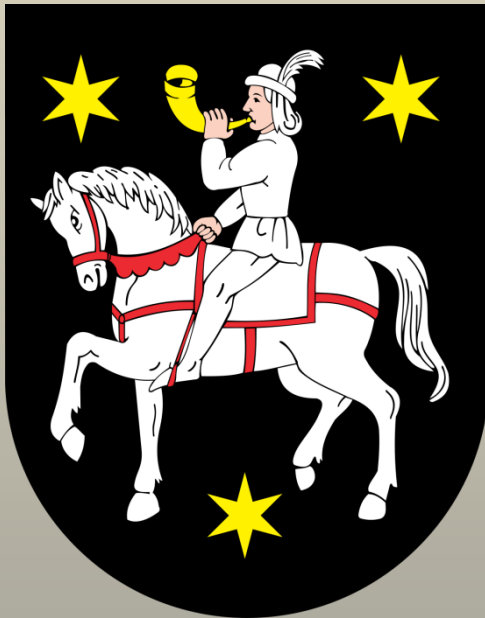

Załącznik do Uchwały
Nr ...
Rady Miejskiej w Sycowie
z dnia ...

GMINNY PROGRAM

PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

w GMINIE SYCÓW
NA LATA 2026-2029

*wraz z Diagnozą
Problemów Społecznych*

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	2
Uzasadnienie wprowadzenia Programu	3
Podstawy prawne opracowania Programu	5
Diagnoza problemów społecznych.....	6
Metodologia badań własnych.....	6
Problematyka badania	7
Wybór metod i technik badawczych.....	8
Dobór próby	8
Narzędzia badawcze	9
Etyka prowadzonych badań	10
II. Charakterystyka gminy Syców	11
1. Położenie	11
2. Sytuacja demograficzna.....	11
3. Infrastruktura sportowa, rekreacyjna i kulturalna	12
4. Edukacja i wychowanie	13
III. Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	15
IV. Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców	16
V. Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród młodzieży	34
VI. Problem uzależnień na terenie gminy Syców	44
VII. Działalność Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Syców	47
VIII. Rynek alkoholowy w gminie Syców	50
IX. Synteza wyników badań ankietowych.....	52
X. Analiza SWOT	54
XI. Cele, zadania i realizatorzy Programu	56
XII. Terminy ważności zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Gminie	66
XIII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	66
XIV. Adresaci Programu	66
XV. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Syców na lata 2022-2025	67
XVI. Źródła finansowania.....	67
XVII. Monitoring i ewaluacja Programu	68

Wykaz skrótów:

CK - Centrum Kultury wraz z Domem Kultury i Biblioteką Publiczną

MGKRPA – Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

IPiN - Instytut Psychiatrii i Neurologii

KP - Komisariat Policji

KCPU - Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

CUS – Centrum Usług Społecznych

MOSiR - Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

NGO (ang. *non-government organization*) - organizacja pozarządowa

ORE - Ośrodek Rozwoju Edukacji

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnicy

PK - Punkt Konsultacyjny

pp. - punkt procentowy

PPP - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

UMiG - Urząd Miasta i Gminy

ZI - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

WPROWADZENIE

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Syców lata 2026-2029 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy Syców. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego przez Radę Gminy, a w przypadku gminy Syców - Radę Miejską na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Syców na lata 2026-2029 został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1670 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 450 z późn. zm.).

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Diagnozę społeczną przeprowadza się w celu:

- identyfikacji przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- rozpoznania wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- oceny skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- zbadania regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- analizy podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia.

Rzetelnie przeprowadzona diagnoza jest fundamentem do planowania różnych programów rozwiązywania problemów społecznych. Wiedza, którą dostarcza nam diagnoza pozwala na odpowiednią alokację zasobów w polecane programy. Dlatego jakość wykonanej diagnozy jest znacząca dla tworzenia właściwych i adekwatnych działań w społeczeństwie.

METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH

Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród mieszkańców Gminy. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- rozpoznania problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców,
- wskazania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu występujących problemów,
- określenia rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

PROBLEMATYKA BADANIA

Poniżej zaprezentowane zostały problemy społeczne, do których odnosił się zakres prac badawczych.

PROBLEM ALKOHOLOWY (ALKOHOLIZM) - według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”¹. Alkoholizm ściśle wiąże się z negatywnymi zjawiskami społecznymi takimi jak: bezrobocie, przemoc, ubóstwo, czy zachowania kryminalne. Problem alkoholowy wśród współczesnych społeczeństw jest problemem o bardzo szerokim zasięgu, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w poniższej diagnozie.

PROBLEM NARKOTYKOWY (NARKOMANIA) - według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich². W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, a także skala zjawiska wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży szkolnej na terenie Gminy.

PROBLEM NIKOTYNOWY (NIKOTYNIZM) - jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna - silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Nikotynizm jest uzależnieniem fizycznym i psychicznym. Został szczegółowo opisany w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD 11. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia, dostępności papierosów dla uczniów na terenie Gminy, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży.

UZALEŻNIENIA BEHAVIORALNE - to inaczej uzależnienie od czynności, należą do nich np. uzależnienie od: nowych mediów (komputer, tablet, smartfon), gier komputerowych, zakupów, czy nawet opalania się. Tego typu zachowania są traktowane jako zachowania nałogowe, nad którymi człowiek nie jest w stanie zapanować i które w sposób negatywny wpływają na wiele obszarów jego funkcjonowania. Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne formalnie potwierdziło istnienie uzależnień/ nałogów behawioralnych w maju 2013 roku poprzez opublikowanie piątej rewizji klasyfikacji DSM i włączenie zaburzenia uprawiania hazardu do kategorii zaburzeń i nałogów.

¹ Pilch T., *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, str. 92.

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).

WYBÓR METOD I TECHNIK BADAWCZYCH

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców na temat problemu alkoholowego, narkotykowego, uzależnienia od urządzeń elektronicznych i Internetu, oraz obszar profilaktyki. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych:

- dorosłych mieszkańców Gminy,
- młodzieży z terenu Gminy.

Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza³. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych, Wszystko zależy od tego jakich danych potrzebujemy.

Badania zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową. Ankiety wśród mieszkańców zostały przeprowadzone za pomocą **techniki CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*), która polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

Rysunek 1. Wykorzystana metoda i technika badawcza

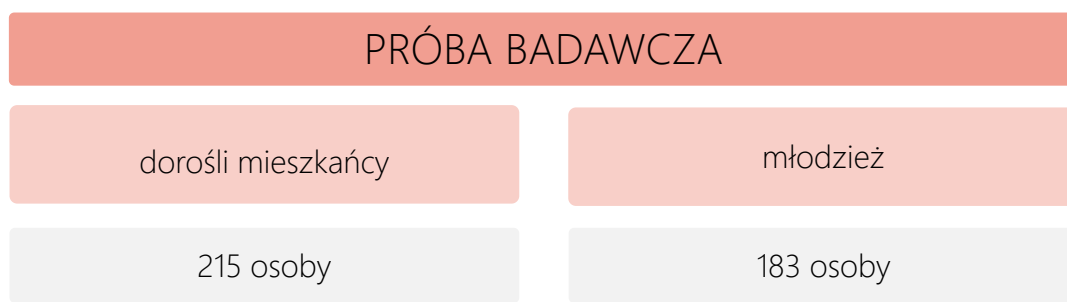
³ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60.

DOBÓR PRÓBY

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, powinno kierować się tym, jaki jest cel badań. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania zostały przeprowadzone w październiku 2025 roku i wzięły w nich udział łącznie 398 osób. Kolejna grafika przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej.

Rysunek 2. Struktura próby badawczej

NARZĘDZIA BADAWCZE

Badania na terenie gminy Syców zostały przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety, czyli przygotowanego formularza z pytaniami skierowanymi do respondentów. Kwestionariusz ankiety można podzielić na 3 części:

1. adresowo-tytułową - umieszcza się ją na pierwszej stronie ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: nazwa ośrodka badawczego, tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla naszego respondenta,
2. merytoryczną - zawarte są w niej nasze pytania dotyczące zagadnienia, które badamy,
3. metryczkową - zawarte są w niej dane dotyczące respondenta, są to np. płeć, wykształcenie, stan cywilny, przedział wiekowy lub miejsce zamieszkania; informacje te pozwalają na korelacje z innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 2%).

ETYKA PROWADZONYCH BADAŃ

Podczas prowadzenia badań społecznych wyróżnia się kilka podstawowych reguł, jakimi powinien kierować się badacz, aby badania były prowadzone w sposób etyczny. Wśród nich wymienia się między innymi:

- świadomą zgodę respondenta, który ma pełną wiedzę, co do charakteru swojego uczestnictwa w badaniu,
- unikanie wprowadzania w błąd respondentów,
- zagwarantowanie badanym poufności oraz uszanowania ich prywatności,
- niedopuszczenie do sytuacji celowych pominięć i manipulacji w trakcie zbierania i analizy danych,
- podmiotowe traktowanie badanych osób,
- nieszkodzenie w żaden sposób badanym,
- jasne i precyzyjne informowanie badanych o korzyściach i obciążeniach⁴.

Badane przez nas osoby wypełniały ankietę samodzielnie, co ma niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, uczestnicy byli informowani o pełnej anonimowości badania, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania arkusza ankiety, co sprawiło, że badania prowadzone były w sposób etyczny.

⁴ Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, s. 515-519.

CHARAKTERYSTYKA GMINY SYCÓW

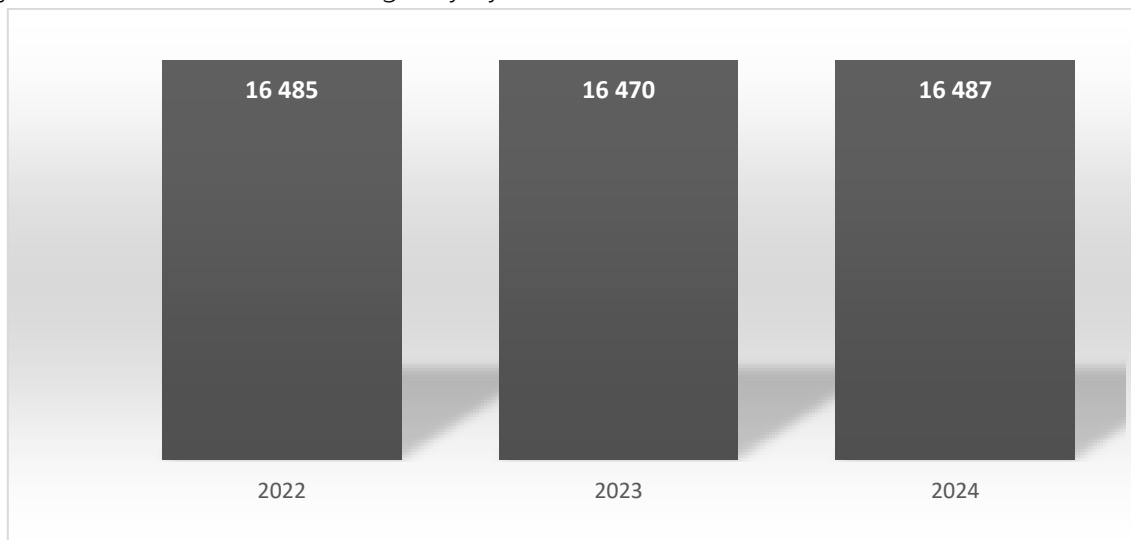
1. POŁOŻENIE

Syców to gmina miejsko-wiejska, położona w województwie dolnośląskim, w powiecie oleśnickim. Ponadto Gmina usytuowana jest w bliskim sąsiedztwie aglomeracji wrocławskiej, która stanowi jeden z głównych centrów rozwoju Polski. Siedzibą administracyjną Gminy jest Syców, a w jej obszar obejmuje następujące wsie: Biskupice, Drołtowice, Działosza, Gaszowice, Komorów, Nowy Dwór, Stradomia Wierzchnia, Szczodród, Wielowieś, Wioska, Zawada i Ślizów. Obszar Gminy obejmuje powierzchnię 145 km², czyli około 16% terenu całego powiatu. Główną domeną działalności mieszkańców jest rolnictwo, bowiem grunty orne zajmują 62% jej obszaru, a lasy - 30%.

2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Analiza struktury demograficznej w gminie Syców ukazuje obraz aktualnego stanu lokalnej społeczności. Populacja Gminy liczy 16 487 osób (stan na 31.12.2024 roku), a na przestrzeni lat 2022-2024 można zaobserwować stopniowy wzrost liczby mieszkańców. W 2022 roku populacja wynosiła 16 485 osób, w roku kolejnym zmniejszyła się o 15 mieszkańców, natomiast w 2024 roku uległa zwiększeniu o 17 osób.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Syców w latach 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W 2024 roku na terenie gminy Syców odnotowanych zostało 101 urodzeń oraz 151 zgonów, zatem przyrost naturalny wyniósł wówczas -50. W porównaniu do województwa dolnośląskiego jest to wartość wyższa, ponieważ przyrost naturalny na 1000 mieszkańców wyniósł -4,40.

Tabela 1. Przyrost naturalny w gminie Syców na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
urodzenia żywe	134	130	101
zgony	180	158	151
przyrost naturalny	-46	-28	-50

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Syców według ekonomicznych grup wieku w 2024 roku przedstawiała się następująco:

- 19,86 % mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym - do 18 roku życia;
- 57,54% mieszkańców było w wieku produkcyjnym - dla kobiet jest to między 18 a 59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18 a 64 rokiem życia;
- 22,60 % mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym - dla kobiet jest to powyżej 60 roku życia, natomiast dla mężczyzn powyżej 65 roku życia.

Poniższa tabela prezentuje ludność gminy Syców według ekonomicznych grup wieku na przestrzeni lat 2022-2024. W tym okresie nastąpiły niekorzystne przemiany demograficzne, gdyż zauważalny jest sukcesywny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym i jednocześnie spadek odsetka osób będących w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ogóle społeczeństwa. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w 2024 roku prezentował się nieco odmiennie od wskaźników w całym województwie dolnośląskim, gdyż osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19,86 %, w wieku produkcyjnym - 59,2%, natomiast w wieku poprodukcyjnym - 23,6%.

3. INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA

Zasoby sportowe, rekreacyjne i kulturalne Gminy stanowią niebagatelny element lokalnej infrastruktury społecznej, który ma wpływ na sposób funkcjonowania rodzin oraz

dzieci, a także animując czas wolny mieszkańców determinuje jakość życia lokalnej społeczności.

W zakresie kultury i rekreacji działalność prowadzi Centrum Kultury, w którego skład wchodzi Dom Kultury, Biblioteka Publiczna oraz Muzeum Regionalne. Na terenie Gminy dostępne są obiekty rekreacyjne, w tym m.in.: Arboretum Leśne w Stradomi, Zalew w Stradomi oraz Park Miejski. Wśród obiektów sportowych znajdują się: Basen Miejski, hala sportowa, Stadion Miejski, korty miejskie, skate park, siłownie miejskie i boiska tzw. orliki, nad którymi administrację sprawuje Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sycowie. Ponadto w zakresie organizowania czasu wolnego mieszkańców działalność prowadzą świetlice wiejskie. Stanowią one zaplecze dla spotkań i integracji społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim dzieci - umożliwiając im aktywne spędzanie czasu.

Należy podkreślić, iż działania w zakresie wzmocnienia potencjału lokalnej społeczności prowadzone są również przez organizacje pozarządowe, które regularnie podejmują się realizacji różnorodnych projektów w dziedzinie polityki społecznej.

4. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W 2024 roku Gmina była organem prowadzącym dla 6 jednostek oświatowych realizujących zadania z zakresu wychowania i dydaktyki, które mieściły się na jej obszarze:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. III Tysiąclecia w Sycowie,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marii Konopnickiej w Sycowie,
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II w Sycowie,
- Szkoła Podstawowa w Działoszy,
- Szkoła Podstawowa w Drołtowicach,
- Szkoła Podstawowa w Stradomi Wierzchniej.

Tabela nr 2. Szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Syców – ilość uczniów

	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. III Tysiąclecia w Sycowie	21	456
2	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marii Konopnickiej w Sycowie	16	380

3	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II w Sycowie (wchodząca w skład Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Sycowie)	16	359
4	Szkoła Podstawowa w Działoszy	7	63
5	Szkoła Podstawową w Drołtowicach	7	115
6	Szkoła Podstawową w Stradomi Wierzchniej	8	79
	razem	75	1452

Źródło: Raport o stanie Gminy za rok 2024

Ponadto na terenie gminy Syców działalność prowadzą 4 publiczne przedszkola oraz żłobek miejski, a także Niepubliczne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Urszulanek, Małe Przedszkole w Stradomii Wierzchniej oraz Niepubliczny Żłobek „U Kubusia Puchatka”.

Tabela nr 3. Publiczne przedszkola i oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych prowadzone przez Gminę Syców

	Nazwa placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
1	Publicznego Przedszkola Nr 1 im. „Koszałka Opałka” w Sycowie	8	172
2	Publicznego Przedszkola Nr 2 „Misia Uszatka” w Sycowie	8	159
3	Publiczne Przedszkole Nr 3 im. „Małego Księcia” w Sycowie	6	139
4	Publiczne Przedszkole Nr 4 w Sycowie (wchodząca w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sycowie)	2	41
5	Szkołę Podstawowa w Działoszy	1	12

6	Szkoła Podstawową w Stradomiu Wierchniej	1	18
7	Szkołę Podstawową w Drołtowicach	1	24
	razem	27	565

Źródło: Raport o stanie Gminy za rok 2024

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Syców należą:

- Centrum Usług Społecznych,
- Urząd Miasta i Gminy,
- Komisariat Policji,
- Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Placówki oświatowe,
- Punkt Konsultacyjny,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Centrum Kultury wraz z Domem Kultury i Biblioteką Publiczną,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
- Organizacje pozarządowe

Są to instytucje i miejsca prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom bądź wspomagające taką działalność. Kooperacja tych podmiotów odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym i narkotykowym oraz uzależnieniom behawioralnym na terenie Gminy można zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych, terapeutów uzależnień, specjalistów pełniących dyżury w Punkcie Konsultacyjnym,
- członków Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników Centrum Usług Społecznych,
- funkcjonariuszy Policji,

- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- pracowników placówek ochrony zdrowia,
- osoby duchowne
-

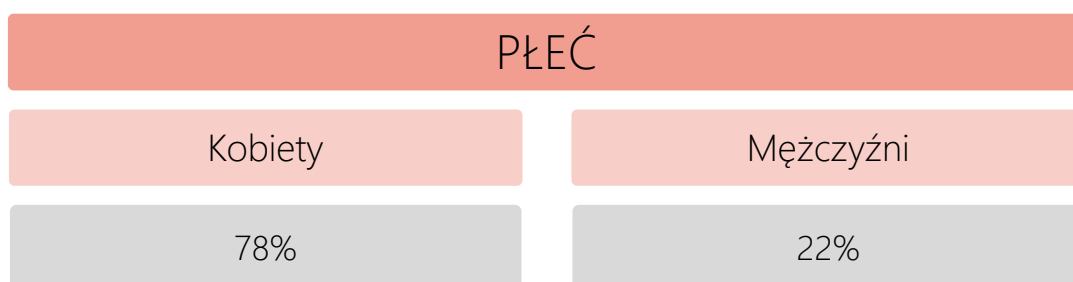
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców gminy Syców, które dotyczyły problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych, uzależnienia od urządzeń elektronicznych i Internetu. Zbadaniu poddana została ponadto opinia respondentów na temat działań profilaktycznych podejmowanych na terenie Gminy.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

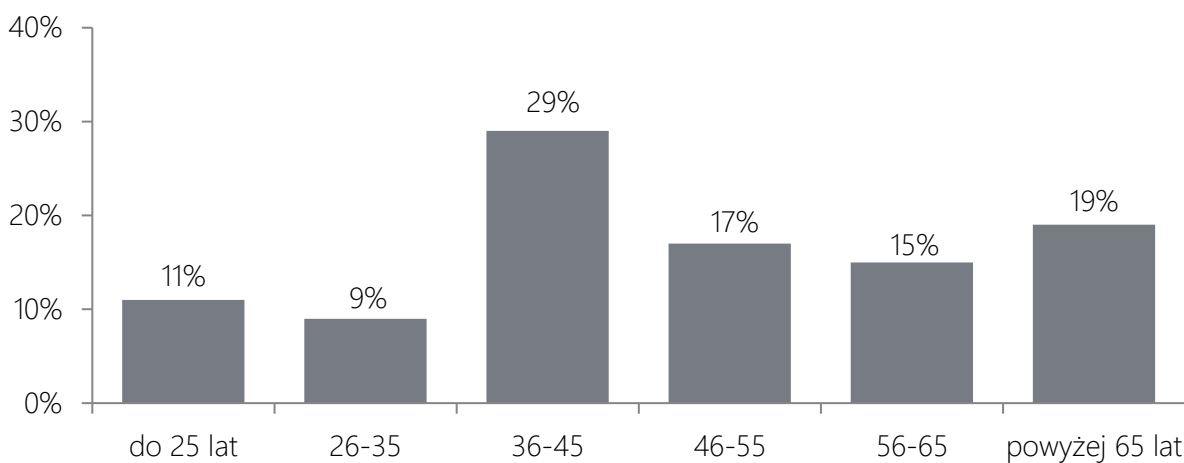
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Syców wzięło udział 215 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet w badaniu znaczącą przewagę miały kobiety - stanowiły one 78 % ogółu.

Rysunek 3. Płeć:

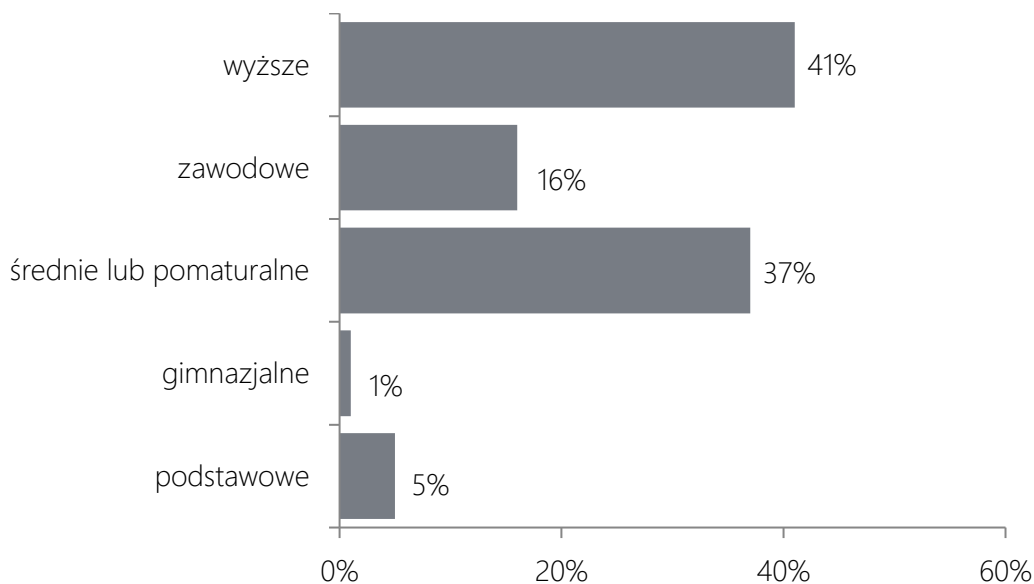
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są mocno zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowią ankietowani mający 36-45 lat (29 %) oraz powyżej 65 roku życia (19%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy w wieku 26-35 lat (9 %), 46-55 lat (17 %), 56-65 lat (15%) oraz mający mniej niż 25 lat (11 %).

Wykres 2. Wiek:

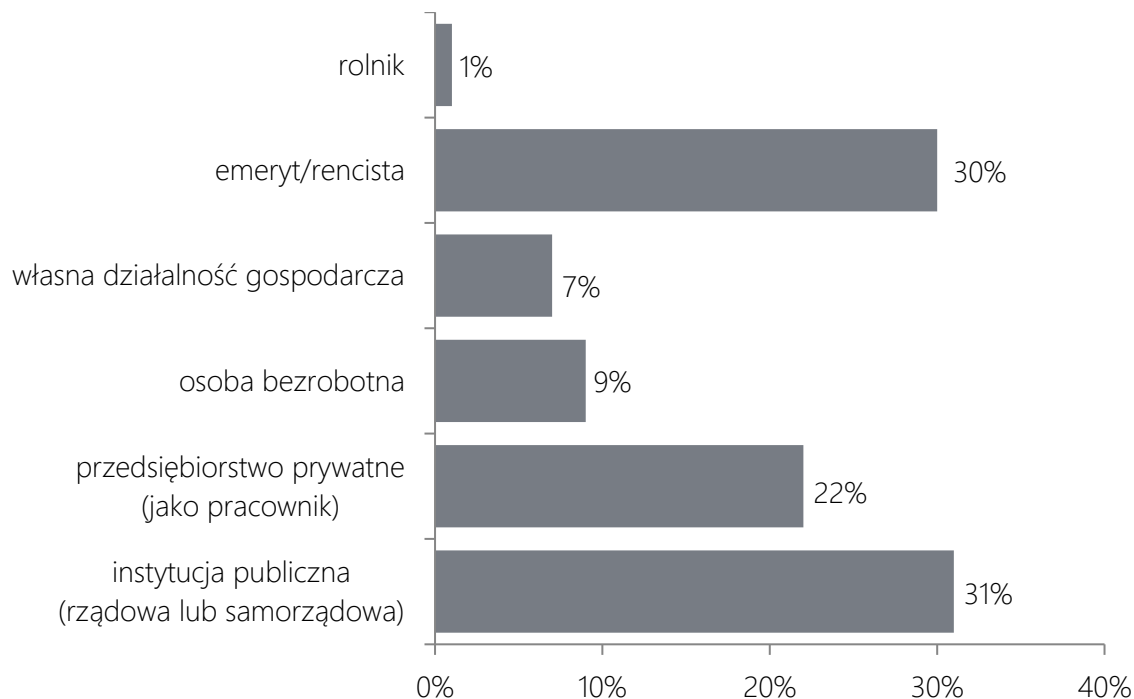
Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (41%), natomiast co trzeci kwestionariusz ankiety wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym (37%). 15 % osób wskazało na wykształcenie zawodowe, z kolei 5% respondentów zakończyło swoją edukację na poziomie podstawowym oraz 1% gimnazjalne.

Wykres 3. Wykształcenie:

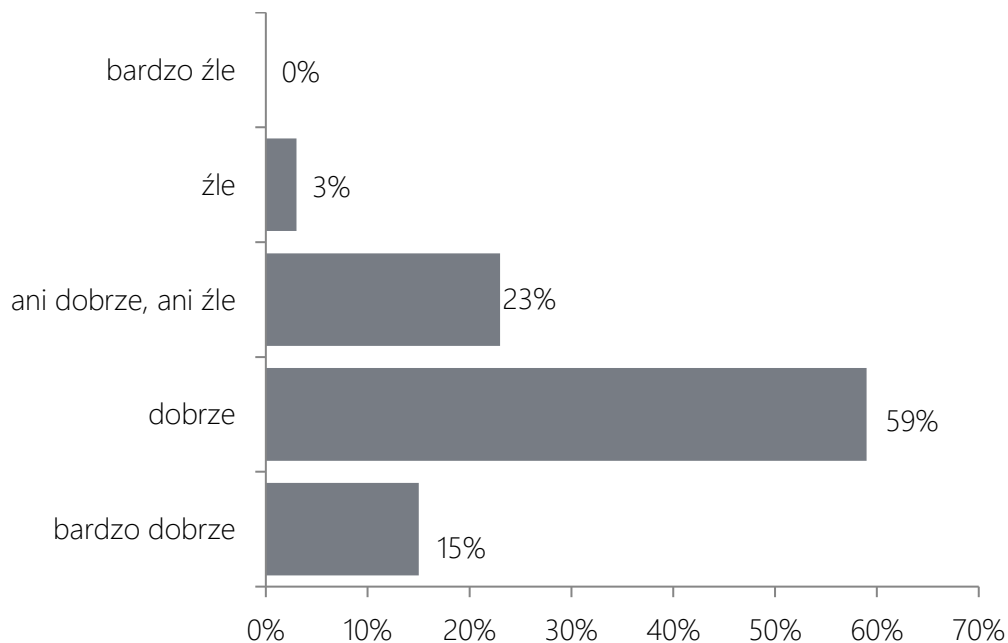
W badaniu wzięły udział osoby zatrudnione w instytucji publicznej (31%), przedsiębiorstwie prywatnym (24%) i osoby bezrobotne (9%). 7% stanowili respondenci prowadzący własną działalność gospodarczą, 30% - emeryci/renciści, natomiast 1% - rolnicy.

Wykres 4. Miejsce zatrudnienia:

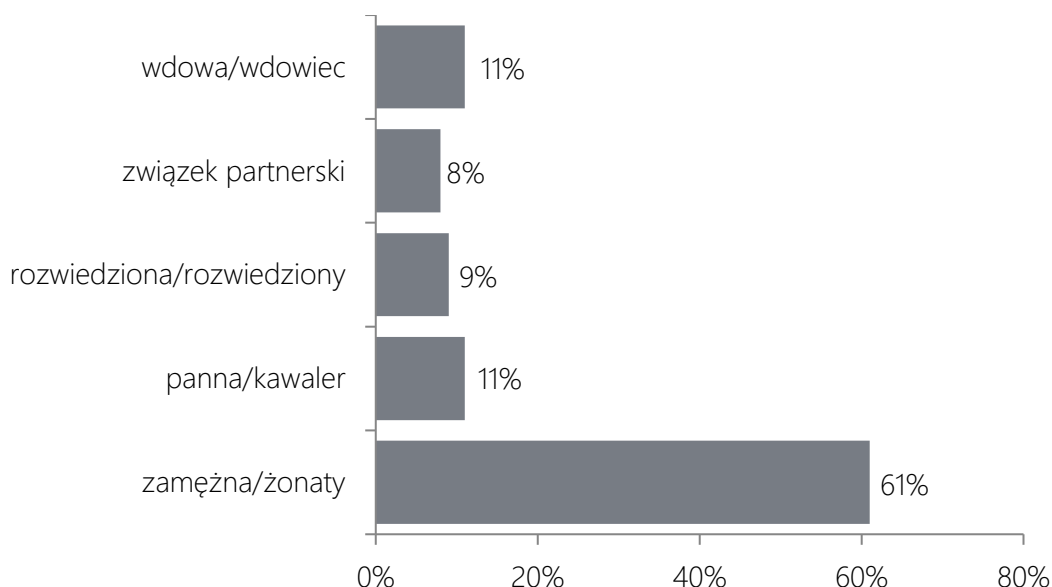
Analiza sytuacji materialnej badanej grupy pokazuje, że ponad połowa dorosłych mieszkańców Gminy określiła swoją sytuację materialną pozytywnie (59% - dobrze, 15% - bardzo dobrze). 23% osób biorących udział w badaniu oceniło swoją sytuację materialną jako ani dobrą, ani złą, natomiast w opinii 3% osób jest ona zła.

Wykres 5. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

Stan cywilny osób biorących udział w badaniu przedstawia się następująco: większość respondentów jest zamężnych/zonatych (61 %), 11% badanych stanowią panny/kawalerowie, a 9% - osoby rozwiedzione. 8% ankietowanych pozostaje w związku partnerskim, natomiast 11% to wdowy/wdowcy.

Wykres 6. Stan cywilny:

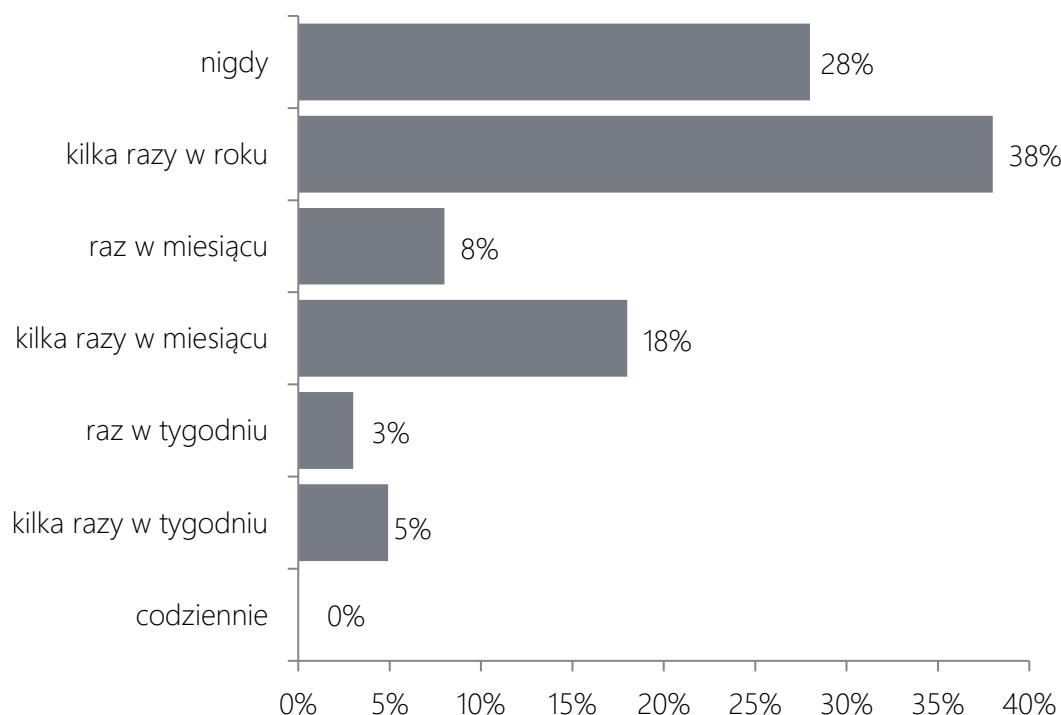
PROBLEM ALKOHOLOWY

Uzależnienie od alkoholu wciąż stanowi w Polsce poważny problem. Według *Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*, w naszym kraju żyje około 800 tysięcy osób uzależnionych od alkoholu, co stanowi około 2% całej populacji. Co niepokojące, na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest wzrost średniego spożycia alkoholu przeliczanego w litrach na jednego mieszkańca. Osoby nadużywające alkoholu oprócz tego, że sami narażeni są na różnego rodzaju problemy, stwarzają zagrożenie dla innych osób. Ze względu na skalę, jak i obserwowane negatywne konsekwencje, alkoholizm uznaje się w Polsce za problem społeczny. Oprócz skutków związanych ze sferą zdrowia fizycznego i psychicznego, nadużywanie i uzależnienie od alkoholu niesie za sobą również inne konsekwencje, które ponoszą nie tylko same osoby pijące, ale także osoby w ich otoczeniu. Konsekwencje problemu alkoholowego są wieloaspektowe, mają szeroki zasięg i wymagają podejmowania systemowych, interdyscyplinarnych działań zaradczych, skierowanych na czynniki ryzyka tkwiące zarówno w samej jednostce, jak i w jej otoczeniu społecznym⁵.

⁵ Włodarczyk E., *Społeczne konsekwencje problemu alkoholowego w Polsce*, Pedagogika Społeczna 2018, Nr 2 (68), str. 241-251.

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia do alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Można zauważyć, iż 5% badanych sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, 3% - raz w tygodniu, a 18% respondentów pije alkohol kilka razy w miesiącu. 8% osób wskazało, że spożywa alkohol raz w miesiącu, 38% kilka razy w roku, z kolei niemalże co trzecia osoba zadeklarowała abstynencję (28%).

Wykres 7. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy spożywają alkohol.

170 osób

Następne pytanie zadane respondentom dotyczyło rodzajów napojów alkoholowych, które dorośli mieszkańcy piją najczęściej. Można zauważyć dosyć zróżnicowany rozkład odpowiedzi. Najwięcej ankietowanych sięga po wino (63 osoby, tj. 37%), natomiast w następnej kolejności respondenci sięgają po piwo (31 osób, tj. 18%). 13% ankietowanych wskazało na wódkę (21 osób), 8% - nalewkę (14 osób), 12% whisky (20 osób), 2% - likiery, 9% inne alkohole (15 osób), natomiast 1% pije alkohol własnej produkcji (2 osoby).

Tabela 2. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
wino	37%	63
piwo	18%	31
wódka	13%	21
nalewki	8%	14
likieri	2%	4
whisky	12%	20
alkohol własnej roboty	1%	2
inne	9%	15

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu. Na podstawie deklaracji badanych można stwierdzić, że większości mieszkańców nigdy się to nie zdarzyło (178 osób, tj. 97%). Do takiego zachowania przyznało się 4% badanych pijących alkohol, wśród których 3 ankietowanych stwierdziło, że miało to miejsce raz (2%), natomiast po 1% badanych wskazało, że zdarza się to sporadycznie lub często.

Tabela 3. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	97%	206
raz mi się to zdarzyło	7%	14
zdarza mi się to sporadycznie	6%	12
zdarza mi się to często	3%	7

Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. 97% respondentów zadeklarowało, że nigdy nie kierowało pojazdem w stanie nietrzeźwości (179 osób). Na uwagę zasługuje jednak fakt, że 6 osobom zdarzyło się to raz (3%).

Tabela 4. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

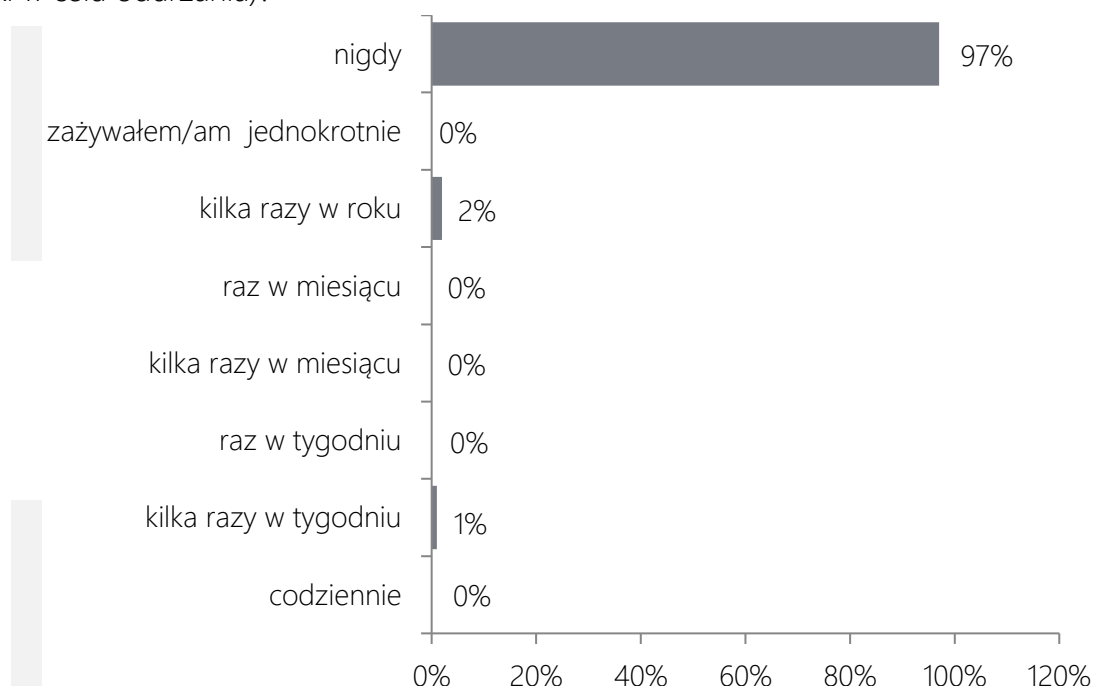
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nigdy mi się to nie zdarzyło	89%	187
raz mi się to zdarzyło	6%	12
zdarza mi się to sporadycznie	4%	9
zdarza mi się to często	1%	3

PROBLEM NARKOTYKOWY

Problem narkomanii stanowi duże zagrożenie, degradująco wpływa zarówno na zdrowie fizyczne, psychiczne, jak i relacje społeczne. Wiąże się z wysokimi kosztami poniesionymi nie tylko przez samą jednostkę uzależnioną, ale także całe społeczeństwo. Pomimo tego, że zażywanie narkotyków i dopalaczy jest w Polsce o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych, zjawisko to wciąż stanowi poważny problem. Wśród negatywnych skutków wywołanych narkomanią wymienia się zarówno szkody zdrowotne, jak i społeczne, między innymi osłabienie i rozpad więzi rodzinnych, wykluczenie społeczne, utrata zdolności do samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania, czy też konflikty z prawem. Zagrożeniem są również nowe substancje psychoaktywne, tzw. dopalacze. Ze względu na wysoką toksyczność oraz zmieniający się, nieznany skład, ich jednokrotne zażycie może doprowadzić do nieodwracalnych skutków zdrowotnych, a nawet śmierci. Biorąc pod uwagę ryzyko szkód, konsekwencji prawnych, zdrowotnych oraz społecznych związanych z używaniem narkotyków i dopalaczy, konieczne jest realizowanie działań w obszarze profilaktyki, leczenia, rehabilitacji, ograniczania szkód zdrowotnych i reintegracji społecznej osób uzależnionych, a także systematyczne prowadzenie badań i monitoringu używania substancji psychoaktywnych.

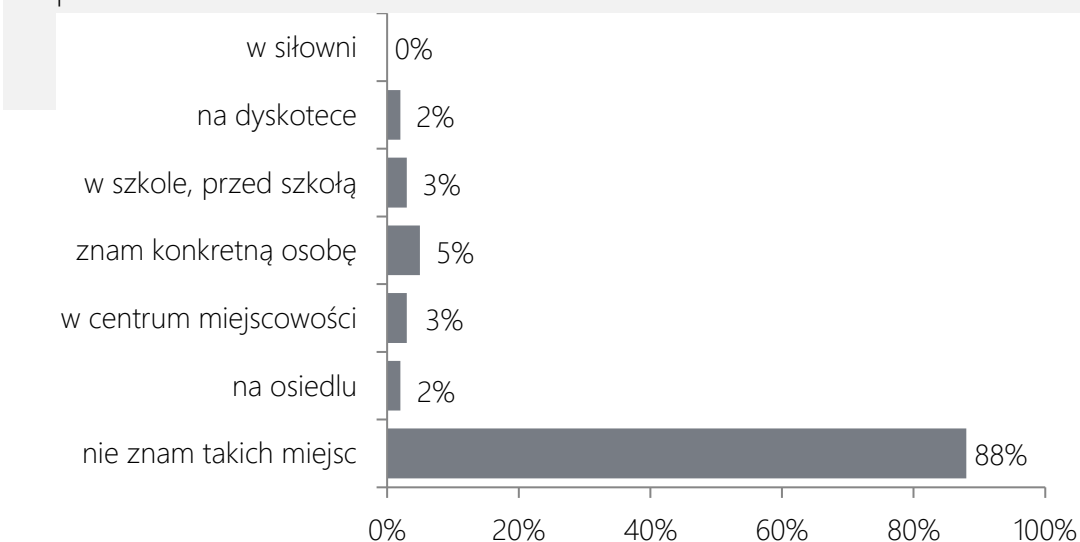
Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali spożywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Gminy. Sięgnięcie po tego typu substancje zadeklarowało 3% badanych, w tym 2% zażywało je kilka razy w roku, natomiast 1% kilka razy w tygodniu. Wśród stosowanych środków psychoaktywnych znalazły się marihuana, amfetamina i dopalacze. Żadna z osób, które zażywały substancje psychoaktywne nie doświadczyła w związku z tym przykrych konsekwencji.

Wykres 8. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

Respondentom zostało zadane pytanie również o znajomość konkretnych miejsc na terenie Gminy, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze. Badania wykazały stosunkowo wysoki odsetek ankieterów deklarujących znajomość takich miejsc (15%), przy czym część spośród tych osób zadeklarowała, że zna konkretną osobę (5%). Wskazano również na: osiedle (2%), centrum miejscowości (3%), szkołę (3%) lub dyskotekę (2%).

Wykres 9. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

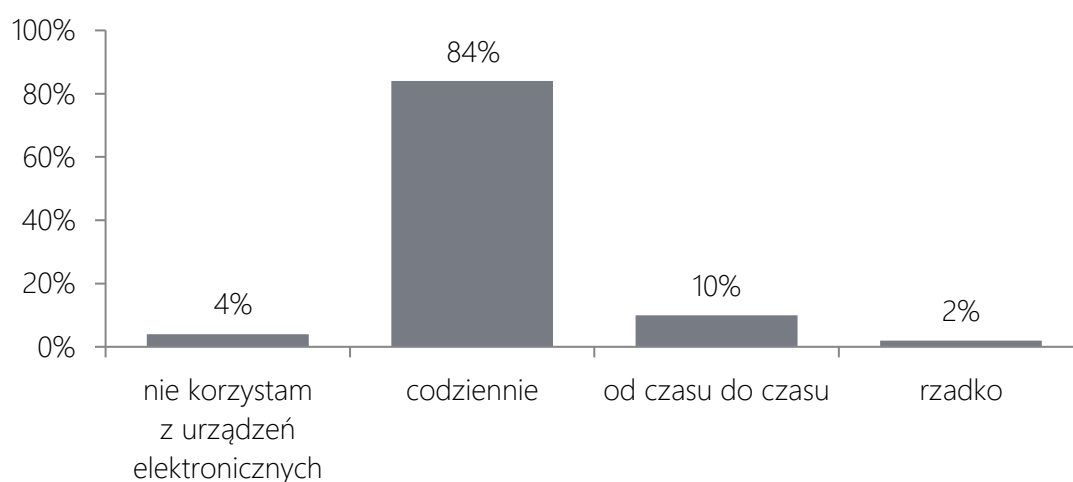
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU

Nałogowe korzystanie z nowych mediów, wśród których wymienia się Internet, telewizję, gry, telefony komórkowe jest stosunkowo nowym zjawiskiem, jednak przyjmującym coraz większe rozmiary. Wiąże się, tak samo jak uzależnienia od substancji psychoaktywnych, z wieloma negatywnymi konsekwencjami zarówno w obszarze zdrowia fizycznego, jak i psychicznego. Jak wynika z raportu „Oszacowanie rozpowszechnienia oraz identyfikacja czynników ryzyka i czynników chroniących hazard i innych uzależnień behawioralnych” opracowanego przez *Centrum Badania Opinii Społecznej*: „Konto w portalach społecznościowych ma obecnie mniej więcej połowa badanych, jednak wśród najmłodszych - niemal wszyscy. Należy przypuszczać, że w przyszłości, wraz ze starzeniem się obecnie najmłodszych kohort wiekowych, uczestnictwo w mediach społecznościowych może stać się powszechne”⁶. Ze względu na postępujący rozwój technologii oraz zajmujące znaczną część czasu korzystanie z urządzeń elektronicznych, zjawisko to powinno zostać objęte stałym monitoringiem oraz systematycznymi działaniami profilaktycznymi.

Kolejny blok pytań miał na celu sprawdzenie w jaki sposób oraz jak często mieszkańcy Gminy korzystają z urządzeń elektronicznych. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż swój czas poświęcają na to prawie wszyscy mieszkańcy (96%), wśród których 84% badanych robi to codziennie, natomiast po 10% - od czasu do czasu lub rzadko.

Wykres 10. Jak często korzysta Pan/i z urządzeń elektronicznych i Internetu?

⁶ Oszacowanie rozpowszechnienia oraz identyfikacja czynników ryzyka i czynników chroniących hazardu i innych uzależnień behawioralnych - edycja 2018/2019: raport z badań, Centrum Badania Opinii Społecznej, Warszawa 2019.

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy korzystają z urzędzeń elektronicznych.

211 osób

Zadano pytanie również o to, ile respondenci czasu w ciągu dnia spędzają na korzystaniu z urzędzeń elektronicznych. Najwięcej osób poświęca temu 1-2 godzin (78 osób, tj. 32%), 3-5 godzin (77 osób, tj. 32%) oraz do 1 godziny (70 osób, tj. 29%). 10 respondentów na korzystanie z urzędzeń elektronicznych poświęca 6-10 godzin (4%), więcej niż 10 godzin dziennie - 2 osoby (tj. 1%), z kolei 4 badanych zadeklarowało, że nie korzysta z nich codziennie (2%).

Tabela 5. Ile czasu w ciągu dnia poświęca Pan/i na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i Internetu (nie wliczając w to godzin pracy)?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godz.	33%	69
1-2 godz.	33%	70
3-5 godz.	24%	51
6-10 godz.	3%	7
powyżej 10 godzin	1%	2
nie korzystam codziennie z urzędzeń elektronicznych	6%	12

Większość osób, które korzystają z urzędzeń elektronicznych, nigdy nie zaniedbały obowiązków służbowych z powodu korzystania z urzędzeń elektronicznych/Internetu (208 osób, tj. 86%). 10% zdarzało się to rzadko (23 osoby), 3% - czasami (8 osób), natomiast 1% - często (2 osoby).

Tabela 6. Czy zdarzyło się Panu/i zaniedbać obowiązki służbowe z powodu korzystania z urzędzeń elektronicznych/Internetu?

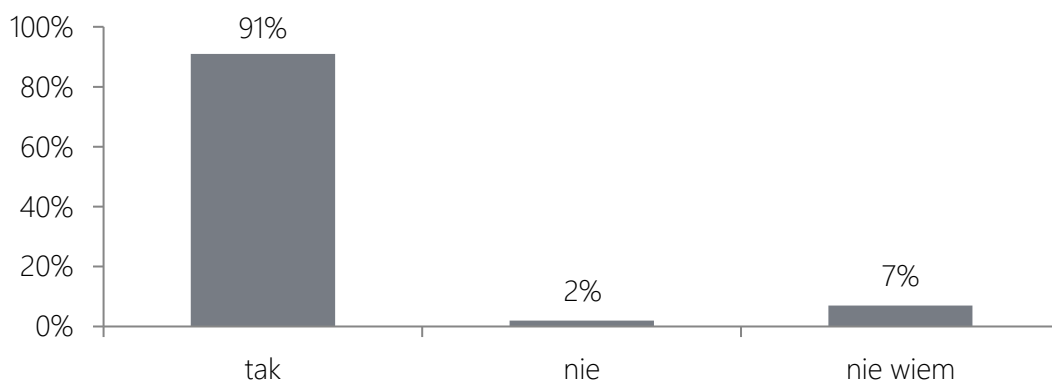
Odpowiedź	%	Liczba odp.
bardzo często	1%	2
często	1%	3
czasami	8%	17
rzadko	17%	36
nigdy	73%	154

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy.

214 osoby

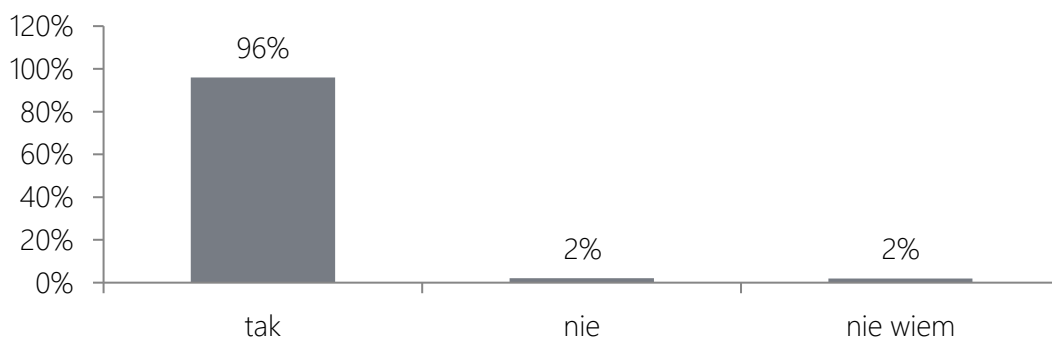
Respondentów zapytano również o to, czy ich zdaniem nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych/Internetu stanowi znaczny problem wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy. Odpowiedzi przedstawiają się następująco: 91% badanych stwierdziło, że tak, 2% zaprzeczyło, z kolei 7% zaznaczyło „nie wiem”.

Wykres 81. Czy Pana/i zdaniem nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych/Internetu stanowi znaczny problem wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy?

W opinii 97% badanych możliwe jest uzależnienie od urządzeń elektronicznych/Internetu. 2% osób jest przeciwnego zdania, natomiast 1% wskazał odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 12. Czy Pana/i zdaniem możliwe jest uzależnienie od urządzeń elektronicznych/Internetu?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, według których możliwe jest uzależnienie od urządzeń elektronicznych/Internetu.

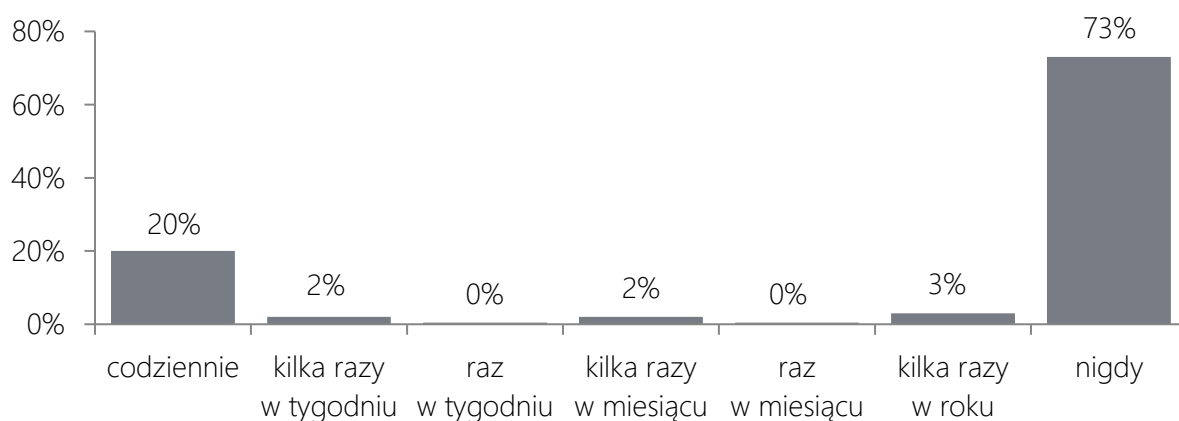
236 osób

PROBLEM NIKOTYNOWY

Palenie papierosów jest aktualnie jednym z najpoważniejszych przyczyn problemów zdrowotnych współczesnego świata. Do negatywnych konsekwencji tego zaliczyć można choroby układu sercowo-naczyniowego, oddechowego oraz zwiększone ryzyko wystąpienia nowotworów. Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w konsekwencji palenia papierosów co roku umiera ponad 7 milionów ludzi na całym świecie⁷. W Polsce w 2016 roku z tego powodu zmarło aż 66 tys. osób, co stanowiło 17% wszystkich zgonów⁸. Wyniki badań dotyczące aktualnej sytuacji w zakresie palenia tytoniu w Polsce, przeprowadzone przez Centrum Badania Opinii Społecznej w 2019 roku pokazują, iż po papierosy regularnie sięga co piąty Polak⁹. Pomimo stopniowo zmniejszającej się w ostatnich latach liczby palaczy papierosów, problem ten nadal stanowi powszechne i wymagające podejmowania działań zapobiegawczych zjawisko. Konieczna jest zatem realizacja systematycznych zadań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia ograniczających popularność palenia tytoniu.

Drugi z analizowanych w Diagnozie obszarów, miał na celu zweryfikowanie skali palenia papierosów przez dorosłych mieszkańców Gminy. Spośród wszystkich badanych papierosy pali co czwarta osoba (27%), przy czym 20% sięga po nie codziennie, 2% - kilka razy w tygodniu, 2% - kilka razy w miesiącu, natomiast 4% - kilka razy w roku.

Wykres 13. Jak często pali Pan/i papierosy?

⁷ WHO report on the global tobacco epidemic: monitoring tobacco use and prevention policies, World Health Organization, Geneva 2017.

⁸ Zgliczyński, W. S., *Palenie tytoniu w Polsce*, Biuro Analiz Sejmowych 2017, nr 14 (237).

⁹ CBOS, *Palenie papierosów*, Komunikat z badań 2019, Nr 104/2019.

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy palą papierosy.

76 osób

W kolejnej tabeli została przedstawiona ilość dziennie wypalanych przez dorosłych mieszkańców sztuk papierosów. Na podstawie zebranych danych można zauważyć, że część osób nie wie ile dziennie papierosów wypala, ponieważ nie pali codziennie (28 osób, tj. 37%), z kolei 18% palących mieszkańców Gminy nie wie, ponieważ nie liczy (14 osób). Co czwarta osoba wypala dziennie 6-15 sztuk papierosów (19 osób, tj. 25%), 5% - poniżej 5 sztuk (4 osoby), natomiast 15% sięga po papierosa 16-25 razy dziennie (11 osób).

Tabela 7. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
trudno powiedzieć, nie palę codziennie	37%	28
poniżej 5 sztuk	5%	4
6-15 sztuk	25%	19
16-25 sztuk	15%	11
nie wiem, nie liczę	18%	14

Poniższa tabela prezentuje rozkład odpowiedzi mieszkańców na pytanie o próby rzucenia przez nich palenia. Z zebranych danych wynika, że zerwać z nałogiem próbowali 42 osoby (57%), w tym 15 respondentów raz (20%), natomiast 21 osób wiele razy (28%). Prawie połowa ankietowanych nigdy nie próbowała rzucić palenia (32 osoby, tj. 43%), natomiast 8% nie próbowało, ale zamierza zerwać z nałogiem (6 osób).

Tabela 8. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?

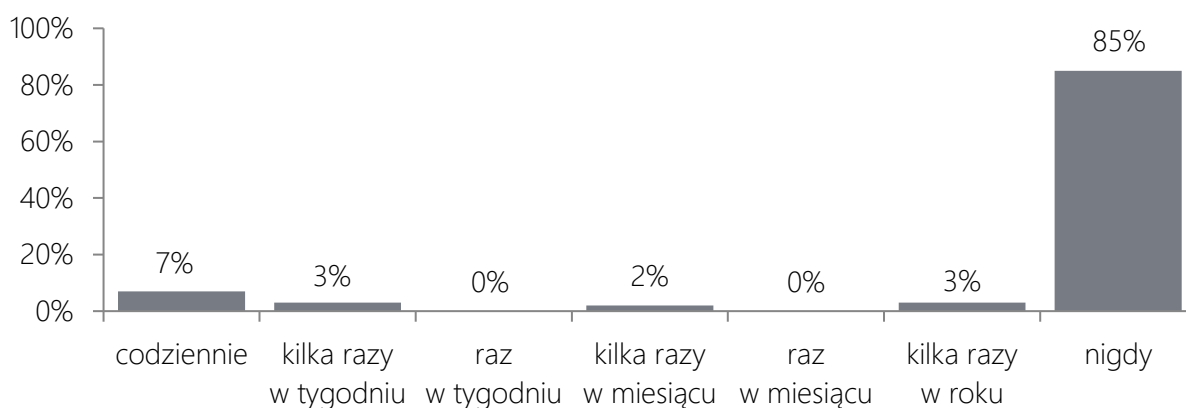
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy nie próbowałem/am	43%	32
nie, ale zamierzam spróbować	8%	6
tak, raz, ale nie udało mi się	20%	15
tak, wiele razy, ale nie udało mi się	28%	21

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy.

204 osoby

Kolejne pytanie zadane respondentom dotyczyło palenia papierosów elektronicznych. Zebrany materiał badawczy wykazał, że e-papierosy pali 15% dorosłych mieszkańców Gminy, w tym 7% - codziennie, natomiast 3% - kilka razy w roku, 2% - kilka razy w miesiącu.

Wykres 94. Jak często pali Pan/i e-papierosy?

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Jak wynika ze statystyk Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii dotyczących wydatkowania środków finansowych na realizację zadań związanych z profilaktyką uzależnień, samorządy często realizują nieskuteczne strategie profilaktyczne, które nie przynoszą żadnych efektów. Do czynników wzmacniających jakość profilaktyki należą m.in.: obowiązujący system prawny, współpraca pomiędzy samorządem a placówkami realizującymi programy profilaktyczne poprzez finansowe wspieranie programów profilaktycznych oraz rozwój kadr zajmujących się profilaktyką (szkolenia, superwizje), diagnozowanie problemu przemocy, a także zwiększenie czasu przeznaczanego na działania profilaktyczne w placówkach oświatowych. Szczególnie ważne jest, aby wszystkie podmioty zaangażowane w realizację zadań profilaktycznych stworzyły spójny system, opierający się na trzech poziomach: centralnym, wojewódzkim i gminnym¹⁰. Skuteczność działań profilaktycznych będzie większa w przypadku realizacji modelu profilaktyki zintegrowanej opartej na: współpracy na poziomie instytucjonalnym

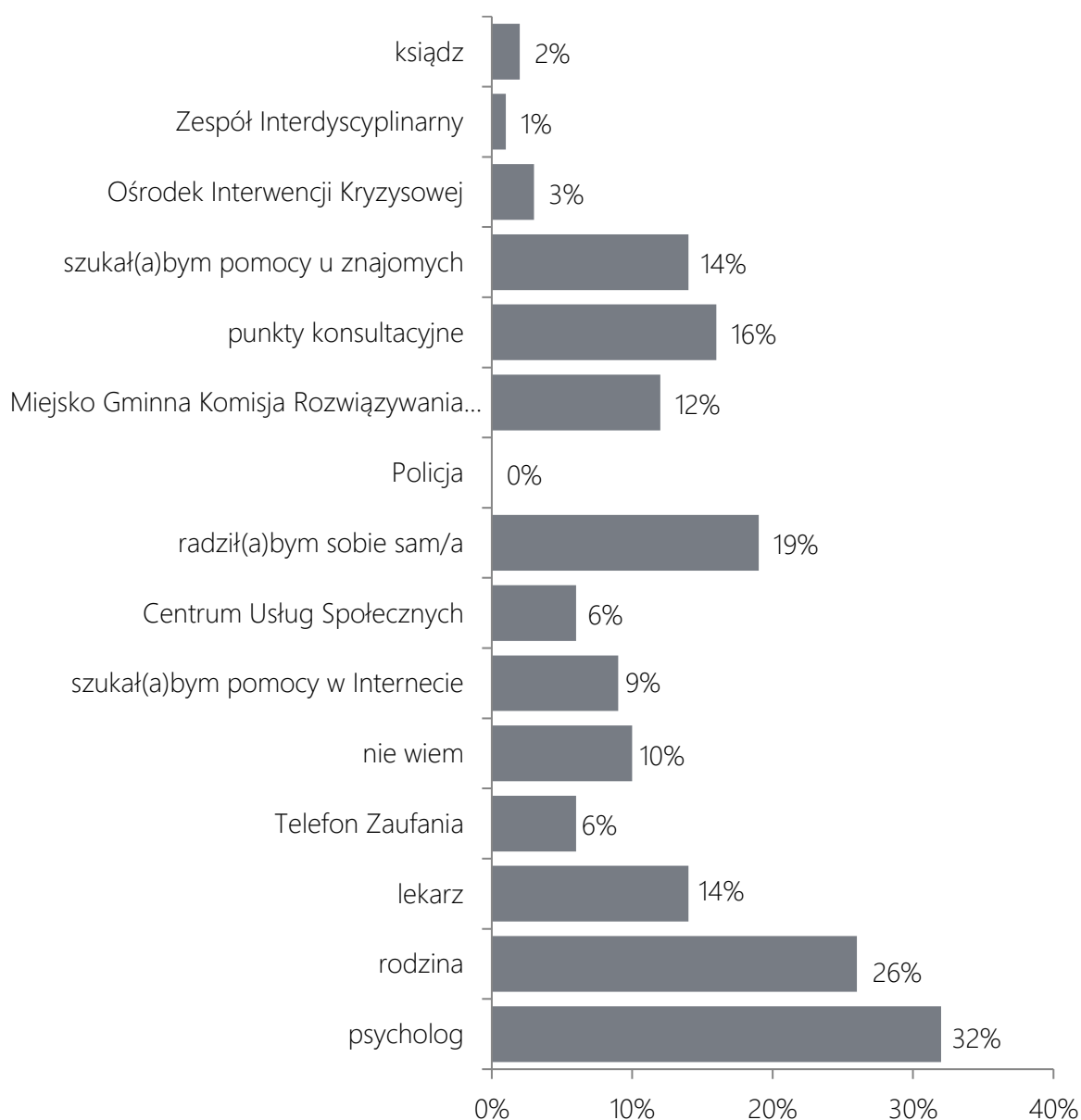
i wspólnotowym, dbałości o wzorce i spójny przekaz, przede wszystkim ze strony rodziny i szkoły, a także wypracowaniu autonomicznych dla danego środowiska lokalnego strategii i metod oddziaływań profilaktycznych¹¹.

¹⁰ Pietrzak S., *Sukcesy i wyzwania w implementacji dobrej profilaktyki*, Świat Problemów.

¹¹ Kmiecik-Jusięga K., *Profilaktyka zachowań ryzykownych w środowisku lokalnym*, [w:] *Tradycje i perspektywy optymalizowania profilaktyki społecznej oraz resocjalizacji*, red. D. Kowalczyk, A. Szczówka, P. Kwiatkowski, Wrocław 2015, s. 293.

W pierwszym pytaniu bloku tematycznego dotyczącego działań profilaktycznych, respondenci zostali poproszeni o wskazanie miejsca/osoby, do których zgłosiliby się w przypadku problemu uzależnień. Jak wynika z prezentowanych danych, co trzeci badany zgłosiłby się do psychologa (32%). 26% osób zwróciłoby się o pomoc do rodziny, 19% - radziłaby sobie sama, a 16% skorzystałoby z pomocy punktu konsultacyjnego. W mniejszym stopniu deklarowano szukanie pomocy w Internecie (9%), 6 % zadeklarowało skorzystanie z pomocy Centrum Usług Społecznych, 12 % wskazało Miejsko Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

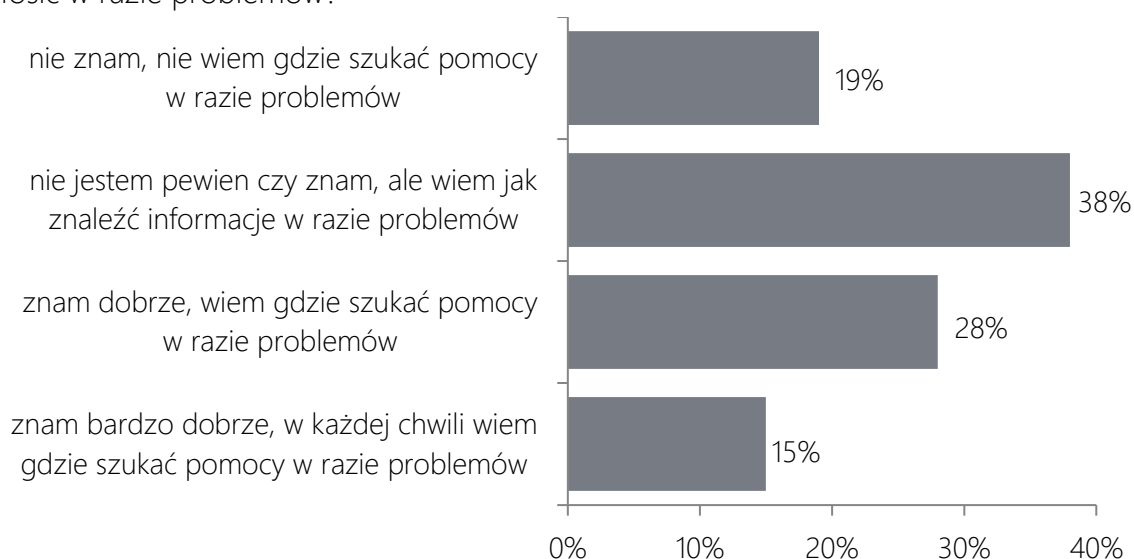
Wykres 15. Do kogo zwrócił(a)by się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

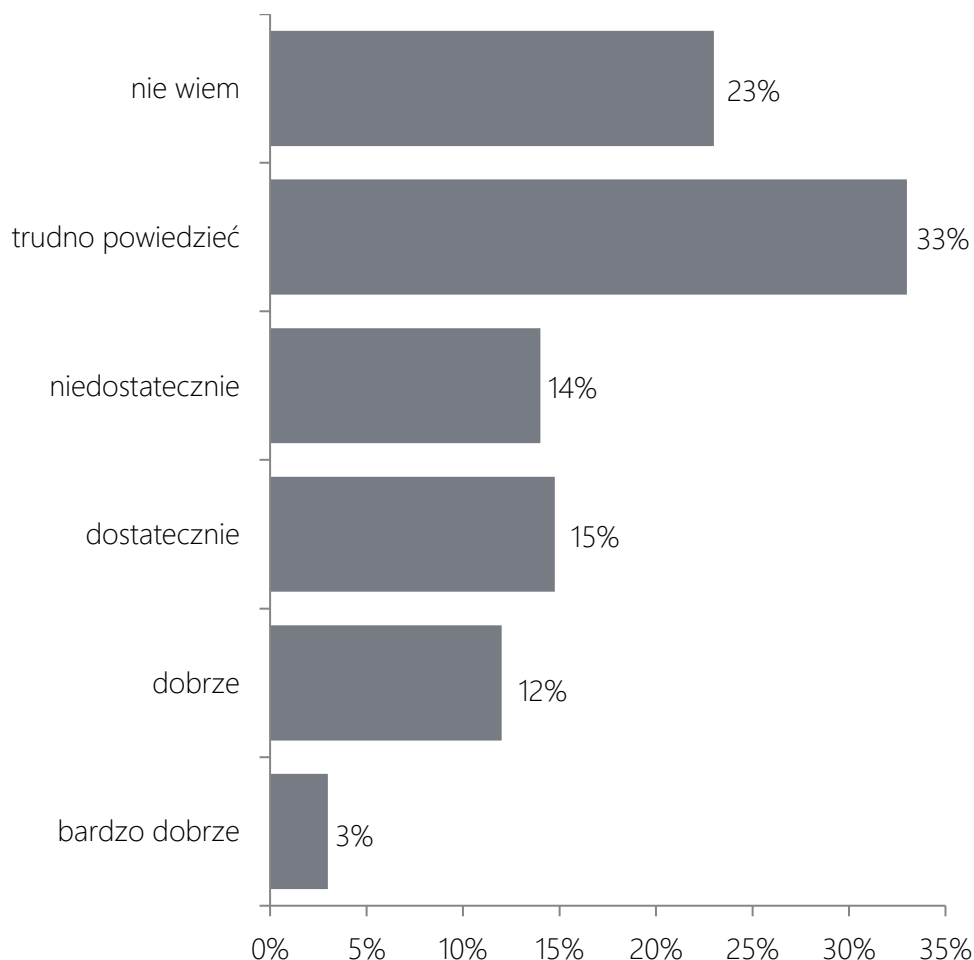
W kwestii znajomości danych kontaktowych do instytucji, gdzie można się zgłosić w razie problemów wyniki kształtują się na zróżnicowanym poziomie. 38% mieszkańców biorących udział w badaniu nie jest pewnych, czy zna takie dane kontaktowe, ale wie jak znaleźć informacje na ten temat, 28% zna dobrze tego typu dane i wie gdzie szukać pomocy, a 15% zna bardzo dobrze i w każdej chwili ma do nich dostęp. Co czwarty badany stwierdził, że nie zna adresów, ani telefonów do miejsc, w których można uzyskać pomoc i nie wie gdzie ich szukać (19%).

Wykres 106. Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

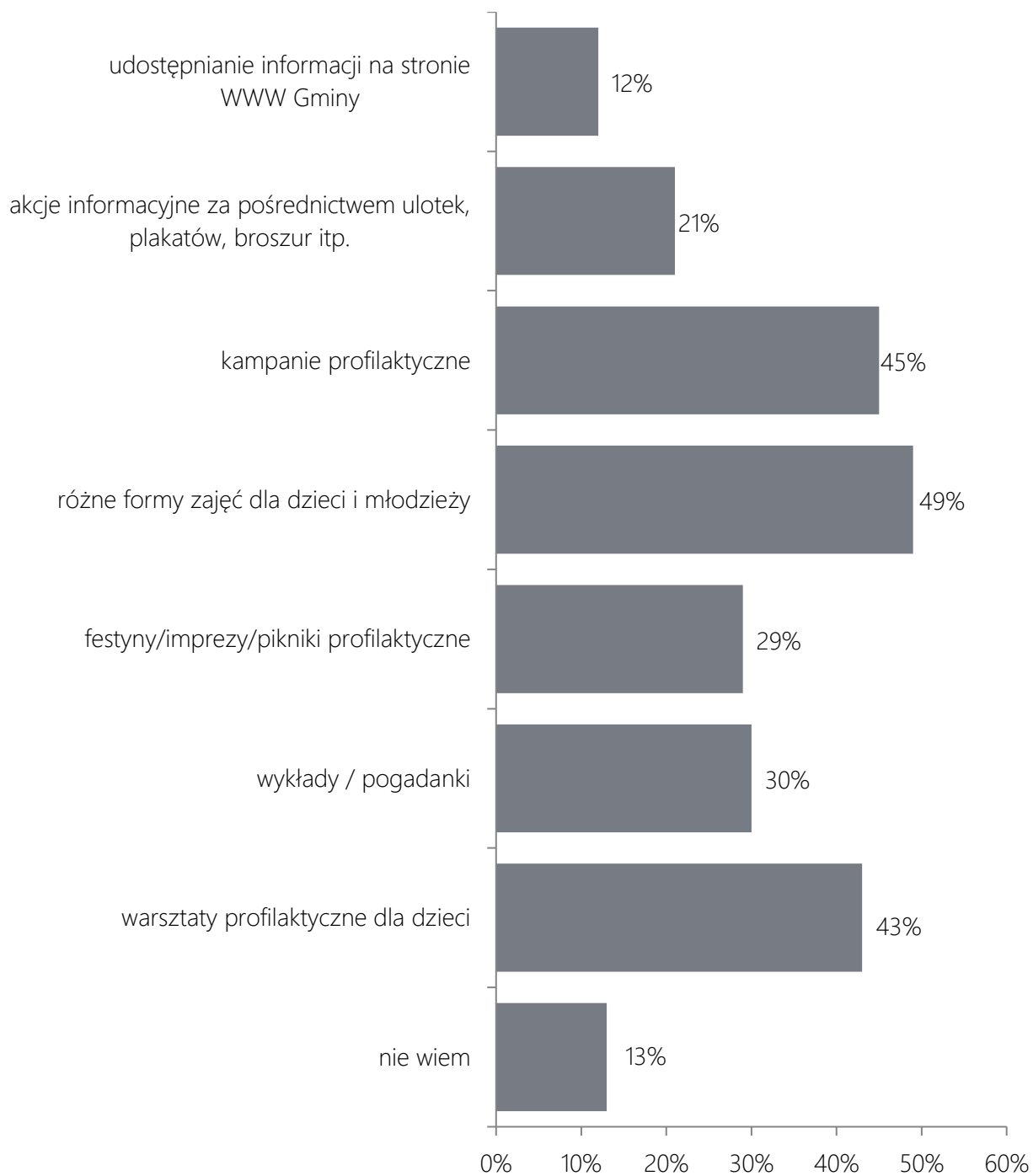
W kolejnym pytaniu bloku tematycznego dotyczącego działań profilaktycznych, respondenci zostali poproszeni o ocenę stopnia zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców. Można zauważyć, że 3% ankietowanych uważa, iż działania prowadzone są bardzo dobrze, zdaniem 12% - dobrze, 15% respondentów ocenia poczynania w tym zakresie jako dostateczne, a 33% mieszkańców miało trudność w odpowiedzi na to pytanie. Stopień zaangażowania władz lokalnych niedostatecznie ocenia 14% badanych. Pozostali respondenci stwierdzili, że nie mają na ten temat wiedzy (23%).

Wykres 17. Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?

Analizując wyniki uzyskane w trakcie badania mieszkańców pod kątem wskazania działań jakie powinna podejmować gmina Syców w celu ograniczenia popytu na zażywanie substancji psychoaktywnych, można zauważyć, iż blisko połowa respondentów wskazała różne formy zajęć dla dzieci i młodzieży (49%), wśród najczęściej deklarowanych odpowiedzi znalazły się ponadto warsztaty profilaktyczne dla dzieci (43%), wykłady/pogadanki, festyny/imprezy/pikniki profilaktyczne oraz kampanie profilaktyczne

Wykres 18. Jakie działania według Pana/i powinna podjąć Gmina, aby ograniczyć popyt na zażywanie substancji psychoaktywnych (alkoholu, nikotyny, narkotyków lub dopalaczy)?

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

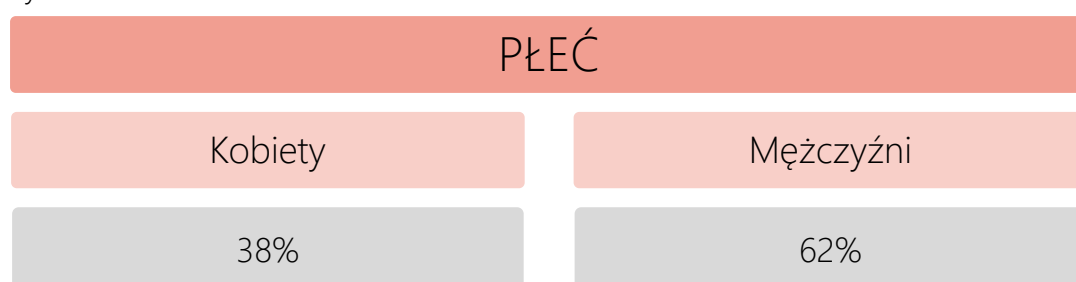
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD MŁODZIEŻY

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych wśród młodzieży z terenu gminy Syców, które dotyczyły problemu używania substancji psychoaktywnych, używania urządzeń elektronicznych i Internetu. Zbadaniu poddana została ponadto opinia respondentów na temat działań profilaktycznych podejmowanych na terenie Gminy.

Struktura badanej próby

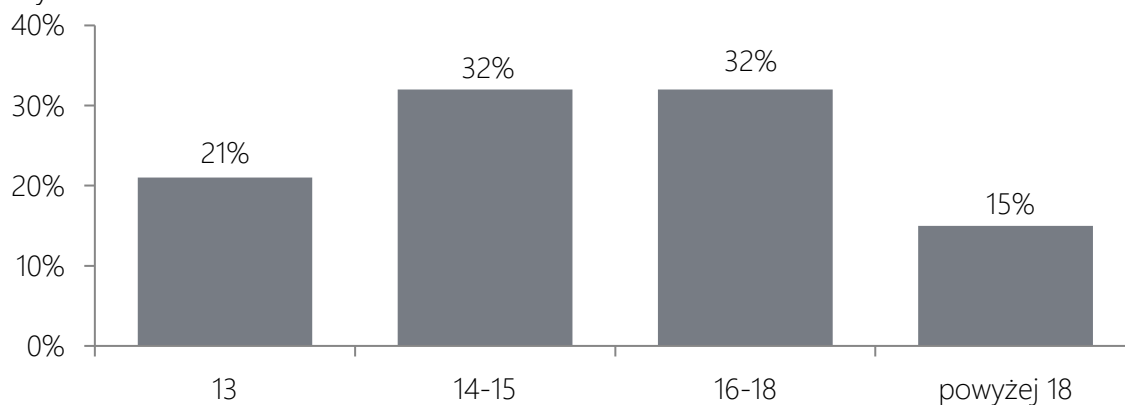
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Syców wzięło udział 183 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych powyżej 13 roku życia. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet w badaniu znaczącą przewagę mieli mężczyźni - stanowili oni 62 % ogółu.

Rysunek 4. Płeć:

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są mocno zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowią ankietowani mający 14-15 lat (32 %) oraz 16-18 lat (po 32 %). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również respondenci w wieku 13 lat (21 %) oraz powyżej 18 roku życia (15 %).

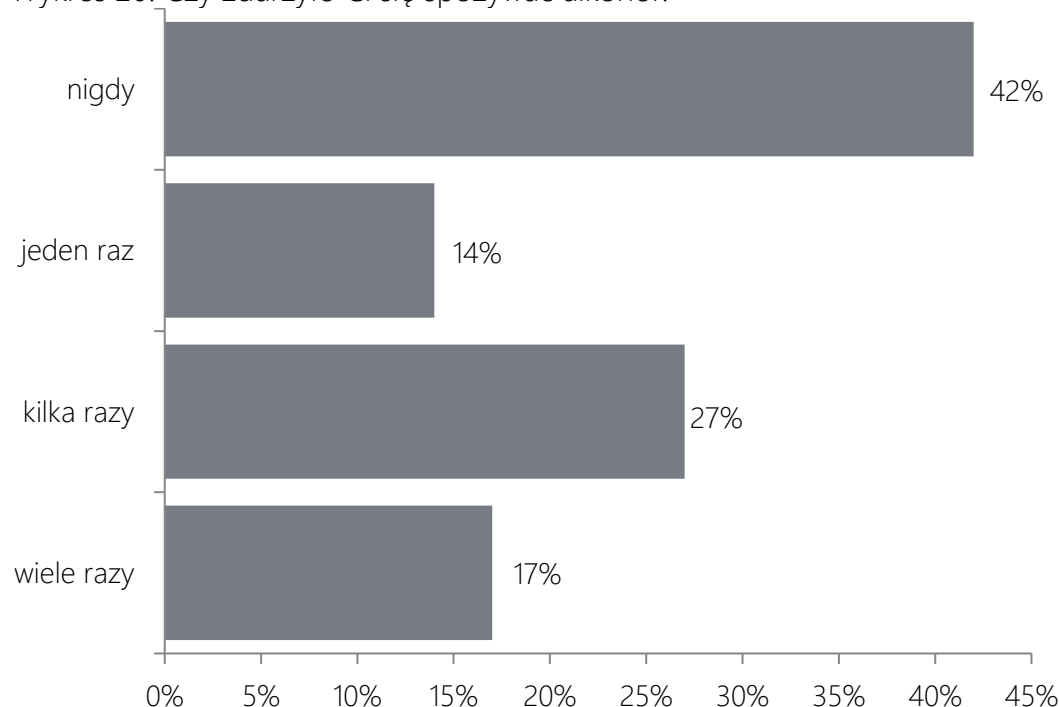
Wykres 19. Wiek:

Używanie alkoholu

Pierwsze pytanie dotyczące używanie alkoholu odnosiło się sytuacji spożywania oraz do częstotliwości jego spożywania. Można zauważyć, iż 42 % badanych nie sięgnęła nigdy po alkohol, jednak niepokojący jest fakt, iż w badanej grupie 17% sięgnęło po alkohol wiele razy. 27 % piło alkohol kilka razy, natomiast 14 % jeden raz.

Wykres 20. Czy zdarzyło Ci się spożywać alkohol?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci, którzy spożywają alkohol.

117 osób

Następne pytanie zadane respondentom dotyczyło rodzajów napojów alkoholowych, które młodzież pije najczęściej. Można zauważyć dosyć zróżnicowany rozkład odpowiedzi. Najwięcej ankietowanych sięga po piwo (42 osoby, tj. 36%), natomiast w następnej kolejności respondenci sięgają po wódkę (32 osób, tj. 27%). 17% ankietowanych wskazało na wino (20 osób), 12% - inne (14 osób), 3 % whisky (4 osoby), 2% - likiery oraz alkohol własnej roboty.

Tabela 9. Jaki był to rodzaj alkoholu ?

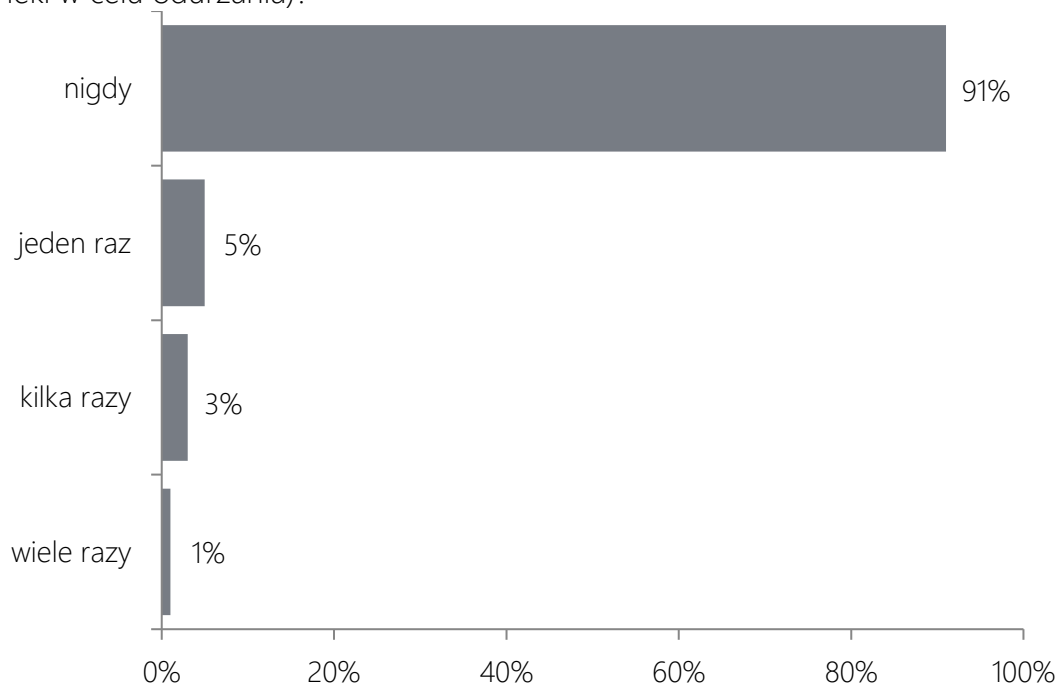
Odpowiedź	%	Liczba odp.
wino	17%	20
piwo	36%	62
wódka	27%	32
likieri	2%	2
whisky	3%	4
alkohol własnej roboty	2%	2
inne	12%	14

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Używanie środków psychoaktywnych

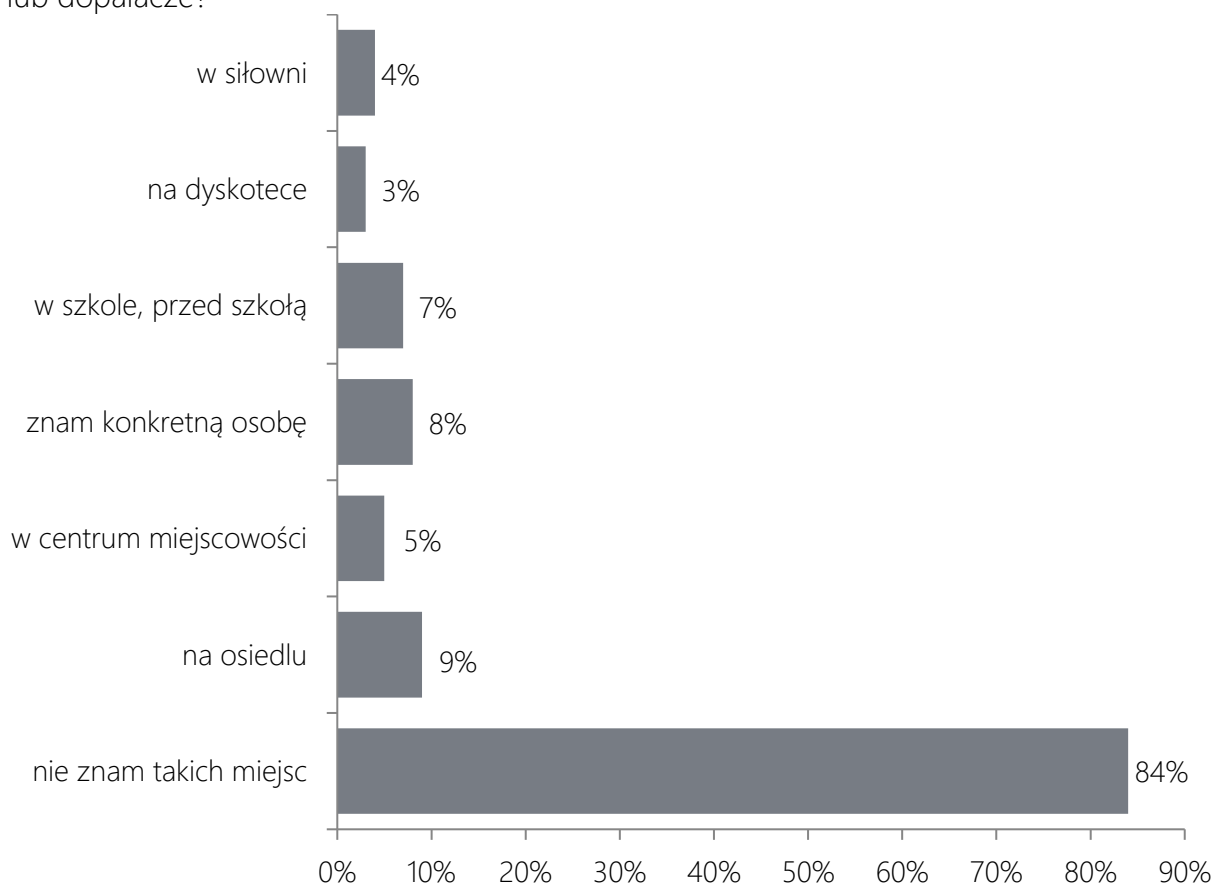
Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali spożywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przez młodzież z terenu Gminy. Sięgnięcie po tego typu substancje zadeklarowało 9% badanych, w tym 1% zażywało je wiele razy, natomiast 3% kilka razy oraz 5% jeden raz.

Wykres 21. Czy zdarzyło Ci się przyjmować środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)?

Respondentom zostało zadane pytanie również o znajomość konkretnych miejsc na terenie Gminy, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze. Badania wykazały stosunkowo wysoki odsetek ankietowanych deklarujących znajomość takich miejsc (16%), przy czym część spośród tych osób zadeklarowała, że zna konkretną osobę (8%). Wskazano również na: osiedle (9%), centrum miejscowości (5%), szkołę (7%), siłownię (4%) lub dyskotekę (3%).

Wykres 22. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

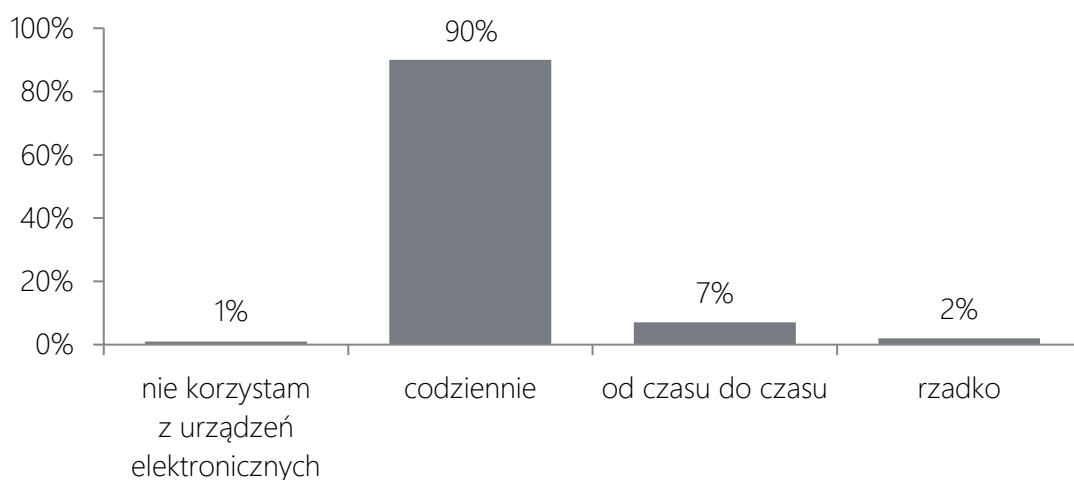

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu

Kolejny blok pytań miał na celu sprawdzenie w jaki sposób oraz jak często mieszkańcy Gminy korzystają z urządzeń elektronicznych. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż swój czas poświęcają na to prawie wszyscy ankietowani (99%), wśród których 90% badanych robi to codziennie, natomiast po 7% - od czasu do czasu oraz 2% - rzadko.

Wykres 23. Jak często korzystasz z urządzeń elektronicznych i Internetu?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci, którzy korzystają z urządzeń elektronicznych.

182 osób

Zadano pytanie również o to, ile respondenci czasu w ciągu dnia spędzają na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Najwięcej osób poświęca temu 3-5 godzin (85 osób, tj. 47%), 6-10 godzin (77 osób, tj. 20%) oraz 1-2 godzin (32 osób, tj. 18%). 8 respondentów na korzystanie z urządzeń elektronicznych poświęca do 1 godziny (4%), więcej niż 10 godzin dziennie - 16 osób (tj. 9%), z kolei 5 badanych zadeklarowało, że nie korzysta z nich codziennie (2%).

Tabela 10. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu w tym media społecznościowe – Tiktok, FB, Instagram?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godz.	4%	8
1-2 godz.	18%	32
3-5 godz.	47%	85
6-10 godz.	20%	36
powyżej 10 godzin	9%	16
nie korzystam codziennie z urządzeń elektronicznych	2%	5

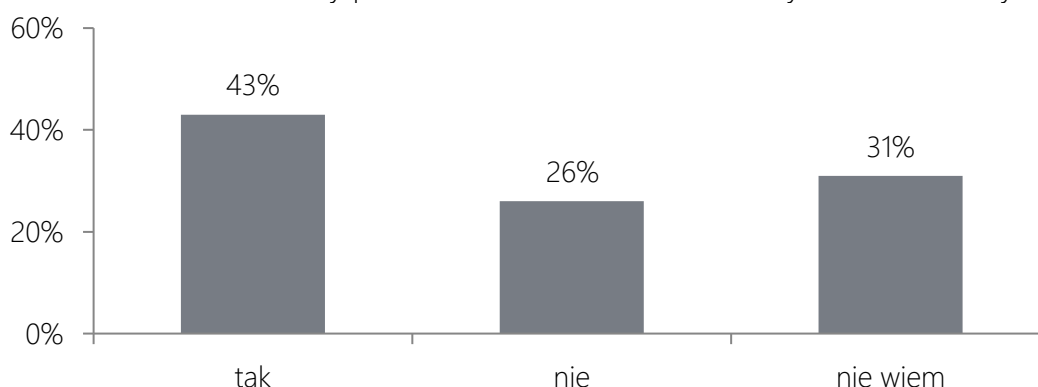
Tylko co czwarty ankietowany, który korzystał z urządzeń elektronicznych, nigdy nie zaniedbały obowiązków z powodu korzystania z urządzeń elektronicznych/Internetu (osób, tj. 86%). 64 osobom zdarzało się to rzadko, co stanowi znaczną część respondentów – 35%, 24% - czasami (44 osoby), natomiast 7% - często (12 osób) i 8% bardzo często (15 osób).

Tabela 11. Czy zdarzyło się Panu/i zaniedbać obowiązki z powodu korzystania z urządzeń elektronicznych/Internetu?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
bardzo często	8%	15
często	7%	12
czasami	24%	44
rzadko	35%	64
nigdy	26%	47

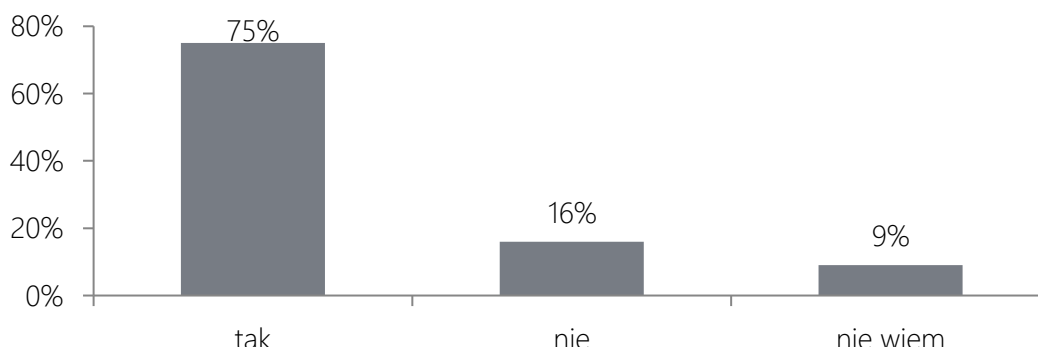
Respondentów zapytano również o to, czy ich zdaniem nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych/Internetu stanowi znaczny problem wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy. Odpowiedzi przedstawiają się następująco: 43% badanych stwierdziło, że tak, 26% zaprzeczyło, z kolei 31% zaznaczyło „nie wiem”.

Wykres 24. Czy Twoim zdaniem nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych/Internetu stanowi znaczny problem wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy?

W opinii 75% badanych możliwe jest uzależnienie od urządzeń elektronicznych/Internetu. 16% osób jest przeciwnego zdania, natomiast 9% wskazało odpowiedź „nie wiem”.

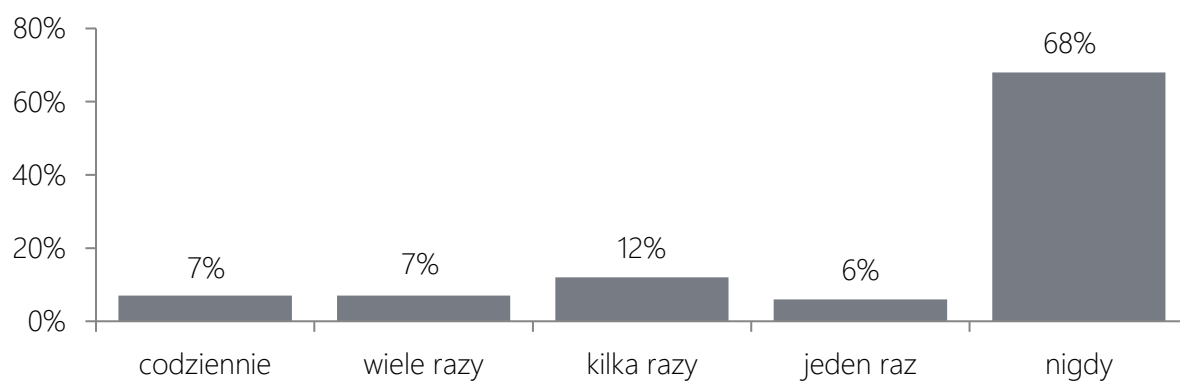
Wykres 25. Czy Twoim zdaniem możliwe jest uzależnienie od urządzeń elektronicznych/Internetu?

Używanie wyrobów nikotynowych oraz e-papierosów

Drugi z analizowanych w Diagnozie obszarów, miał na celu zweryfikowanie skali używania papierosów przez młodzież z terenu Gminy. Spośród wszystkich badanych papierosy zdarzało się palić 58 ankietowanym (32%), przy czym 12% - kilka razy, natomiast 6% - jeden raz, a po 7% sięga po nie wiele razy lub codziennie.

Wykres 26. Czy zdarzyło Ci się palić papierosy?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci, którzy zadeklarowali palenie papierosów.

84 osób

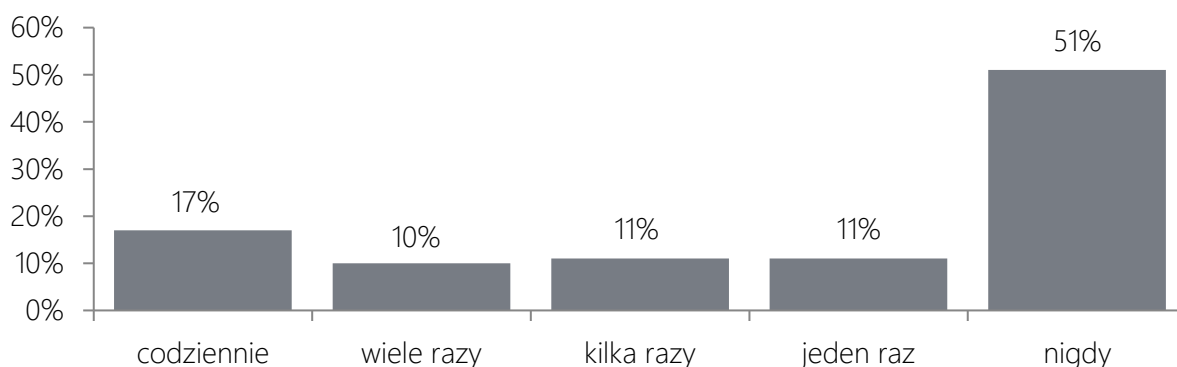
W kolejnej tabeli została przedstawiona ilość dziennie wypalanych przez młodzież sztuk papierosów. Na podstawie zebranych danych można zauważyć, że część osób nie wie ile dziennie papierosów wypala, ponieważ nie pali codziennie (28 osób, tj. 37%), z kolei 18% palących mieszkańców Gminy nie wie, ponieważ nie liczy (14 osób). Co czwarta osoba wypala dziennie 6-15 sztuk papierosów (19 osób, tj. 25%), 5% - poniżej 5 sztuk (4 osoby), natomiast 15% sięga po papierosa 16-25 razy dziennie (11 osób).

Tabela 123. Ile sztuk papierosów dziennie wypalasz?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
trudno powiedzieć, nie palę codziennie	64%	54
poniżej 5 sztuk	5%	4
6-15 sztuk	1%	1
16-25 sztuk	5%	4
nie wiem, nie liczę	25%	21

Kolejne pytanie zadane respondentom dotyczyło palenia papierosów elektronicznych. Zebrany materiał badawczy wykazał, że e-papierosy paliło 49% zbadanej młodzieży z terenu Gminy, w tym 17% - codziennie, natomiast 10% - wiele razy, 11% - kilka razy oraz 11% jeden raz.

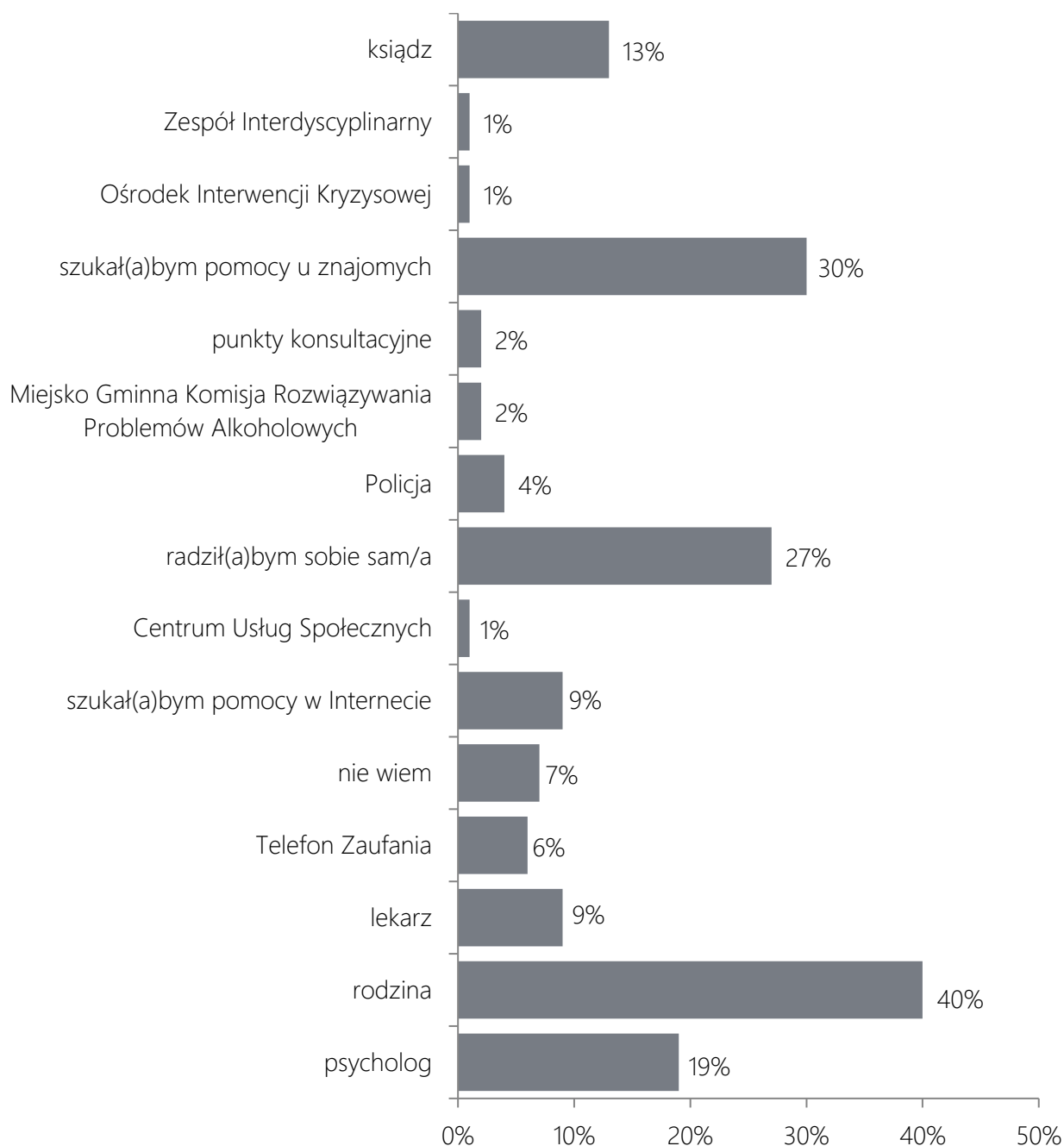
Wykres 27. Czy zdarzyło Ci się palić e-papierosy?

Działania profilaktyczne

W pierwszym pytaniu bloku tematycznego dotyczącego działań profilaktycznych, respondenci zostali poproszeni o wskazanie miejsca/osoby, do których zgłosiliby się w przypadku problemu uzależnień. Jak wynika z prezentowanych danych, najwięcej osób zgłosiłoby się do rodziny (40%). 29% osób zwróciłoby się o pomoc do znajomych, 27% - radziłaby sobie sama, 19% zwróciłoby się do psychologa. W mniejszym stopniu deklarowano szukanie pomocy u księdza (13%), w Internecie (9%), 9% zadeklarowało skorzystanie z pomocy lekarza, 7% wskazało telefon zaufania.

Wykres 118. Do kogo zwrócił(a)by się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień?

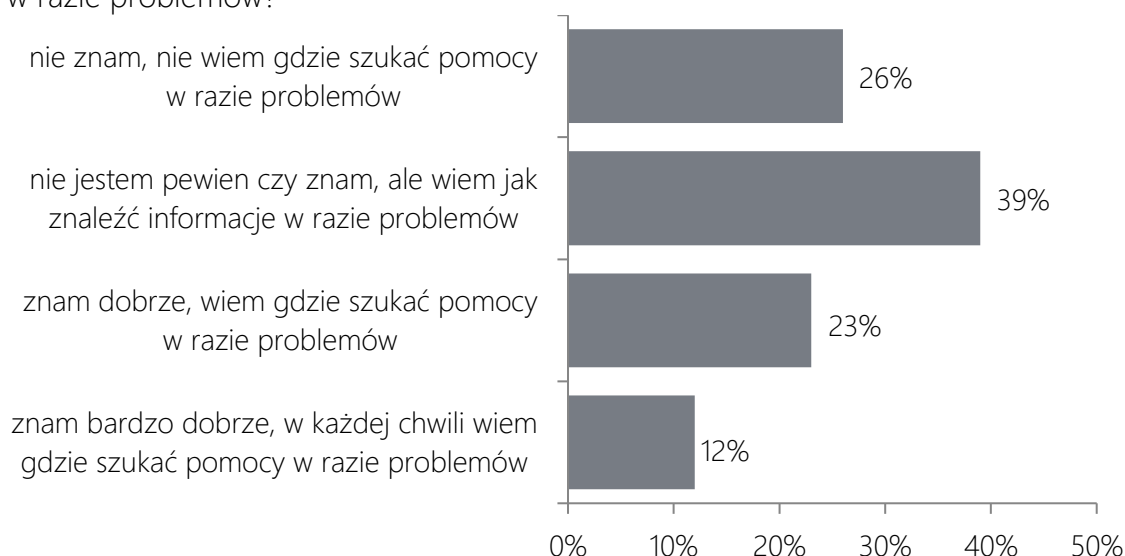

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kwestii znajomości danych kontaktowych do instytucji, gdzie można się zgłosić w razie problemów wyniki kształtują się na zróżnicowanym poziomie. 39% respondentów biorących udział w badaniu nie jest pewnych, czy zna takie dane kontaktowe, ale wie jak znaleźć informacje na ten temat, 23% zna dobrze tego typu dane i wie gdzie szukać pomocy, a 12% zna bardzo dobrze i w każdej chwili ma do nich dostęp. Co czwarty badany

stwierdził, że nie zna adresów, ani telefonów do miejsc, w których można uzyskać pomoc i nie wie gdzie ich szukać (26%).

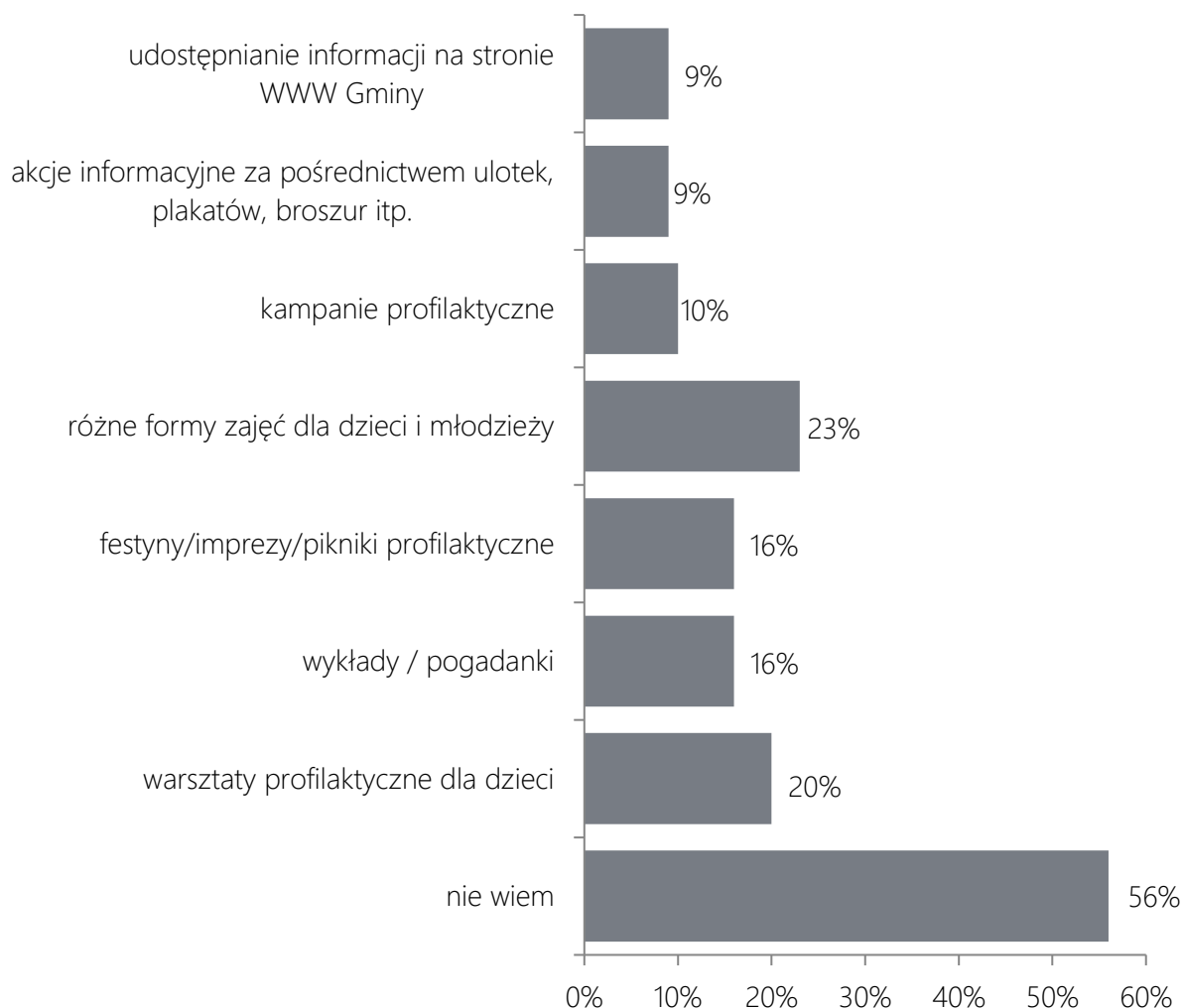
Wykres 29. Czy znasz dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

W kolejnym pytaniu bloku tematycznego dotyczącego działań profilaktycznych, respondenci zostali poproszeni o ocenę stopnia zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców. Można zauważyć, że 3% ankietowanych uważa, iż działania prowadzone są bardzo dobrze, zdaniem 12% - dobrze, 15% respondentów ocenia poczynania w tym zakresie jako dostateczne, a 33% mieszkańców miało trudność w odpowiedzi na to pytanie. Stopień zaangażowania władz lokalnych niedostatecznie ocenia 14% badanych. Pozostali respondenci stwierdzili, że nie mają na ten temat wiedzy (23%).

Analizując wyniki uzyskane w trakcie badania młodzieży pod kątem wskazania działań jakie powinna podejmować gmina Syców w celu ograniczenia popytu na zażywanie substancji psychoaktywnych, można zauważyć, iż ponad połowa respondentów nie wie (56%), Jednak pozostali wskazali różne formy zajęć dla dzieci i młodzieży (23%), wśród najczęściej deklarowanych odpowiedzi znalazły się ponadto warsztaty profilaktyczne dla dzieci (20%), wykłady/pogadanki, festyny/imprezy/pikniki profilaktyczne oraz kampanie profilaktyczne.

Wykres 120. Jakie działania według Ciebie powinna podjąć Gmina, aby ograniczyć popyt na zażywanie substancji psychoaktywnych (alkoholu, nikotyny, narkotyków lub dopalaczy)?

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

PROBLEM UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY SYCÓW

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak lecznictwo, oświata, pomoc społeczna,

organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

Analizując dane na przestrzeni ostatnich lat (2022 – 2024) z pomocy i wsparcia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sycowie z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało odpowiednio: 13 rodzin w 2022 roku, 18 rodzin w 2023 roku, 30 rodzin w 2024 roku.

Ponadto w przedmiotowym okresie alkoholizm jako powód udzielania wsparcia z pomocy społecznej znalazł się w czołówce miejsc pod względem liczby rodzin, które otrzymały wsparcie spośród wszystkich powodów świadczonej pomocy.

Kolejną analizowaną kwestią są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Policji w celu przeciwdziałania problemowi uzależnienia. W 2024 roku, w stosunku do roku poprzedniego (2023), można zauważyć znaczący spadek liczby osób zatrzymanych w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia. W przedmiotowym roku liczba zatrzymanych osób wyniosła 35 i zmniejszyła się o 30% w porównaniu do 2023 roku. Niemniej, problem zakłócania przestrzeni publicznej na terenie Gminy jest obecny i wymaga podjęcia kompleksowych działań prewencyjnych i interwencyjnych. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 13. Działania funkcjonariuszy Policji w stosunku do osób spożywających alkohol w latach 2023-2024

rodzaj interwencji	2023	2024
liczba osób zatrzymanych w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia	43	30

Źródło: Dane udostępnione przez Komisariat Policji w Sycowie.

Z danych udostępnionych przez Komisariat Policji w Sycowie wynika, iż na terenie Gminy w latach 2022-2024 przeprowadzono łącznie 516 interwencji w sytuacji kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości lub innego środka oraz zatrzymano 46 dokumentów uprawniających do prowadzenia pojazdów.

Ważnym aspektem działalności Policji jest również prowadzenie szerokich akcji edukacyjnych i prewencyjnych, dlatego co roku funkcjonariusze Policji wraz z placówkami oświatowymi i instytucjami kultury organizują kampanie w zakresie abstynencji alkoholowej i narkotykowej, zachowania trzeźwości za kierownicą oraz niewykonywania pracy po spożyciu alkoholu.

Wraz z rozwojem technologicznym, w świecie on-line pojawiać zaczęły się różnego rodzaju gry na pieniądze. Znacznie zwiększyło to dostępność do gier hazardowych dla

młodych ludzi. Hazard on-line, w przeciwieństwie do stacjonarnych kasyn zakazanych dla nieletnich, jest dla młodych ludzi dostępny i w dużej mierze anonimowy. Niestety rozprzestrzenianie się stron internetowych oferujących różnego rodzaju gry hazardowe, stwarza dla dzieci i młodzieży realne zagrożenie. Granie w gry na pieniądze może doprowadzić do uzależnienia i związanych z tym negatywnych konsekwencji, między innymi problemów w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym.

Mając na uwadze potrzebę ograniczenia i przeciwdziałania zwiększeniu się skali rozpowszechnienia grania w gry na pieniądze niezbędne jest organizowanie badań pozwalających ocenić skalę zjawiska oraz dostosowywanie odpowiednich działań profilaktycznych zapobiegających występowaniu problemów w tym zakresie.

Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród dorosłych, jak i młodych ludzi jest problemem powszechnym i zauważalnym na terenie gmin w całej Polsce. Wykorzystywanie Internetu i urządzeń elektronicznych stało się elementem wychowawczym dzieci, z kolei wśród młodzieży obserwowana jest znaczna skala tego problemu, gdyż pozostają oni on-line przez znaczącą część każdego dnia. W związku z korzystaniem z nowych technologii zarówno dzieci, jak i osoby dorosłe narażone są na doświadczenie przemocy internetowej, ryzyko uzależnienia od smartfonów, a także inne, negatywne konsekwencje. Korzystanie z urządzeń elektronicznych daje dzieciom i młodzieży możliwości rozwoju, ale niesie za sobą także liczne zagrożenia - pornografię, treści pełne przemocy, fake newsy, ryzyko nawiązania niebezpiecznych relacji, czy też cyberprzemoc. Korzystanie z urządzeń elektronicznych, w tym z Internetu, pozostanie jedną z najczęściej podejmowanych czynności przez młodych ludzi i może determinować problemy w obszarze zdrowia fizycznego oraz psychicznego. Zatem niezbędne jest podejmowanie działalności edukacyjnej w zakresie bezpiecznego poruszania się po świecie on-line oraz uświadamianie na temat konsekwencji poświęcania na to zbyt wiele czasu.

Wśród innych zaburzeń behawioralnych wymienia się również kompulsywne kupowanie rzeczy, czyli tzw. zakupoholizm, którego skala w ostatnich latach utrzymuje się na stosunkowo stałym poziomie. Symptomy tego zaburzenia przejawiało w 2024 roku ok. 3 – 5 % Polaków, którzy ukończyli 15 rok życia, a problem ten najczęściej zauważany jest wśród osób w wieku 25-34 lat, choć coraz częściej zmagają się z nim osoby w wieku 15-17 lat. Ponadto, zjawisko kompulsywnego kupowania znacznie częściej dotyczy kobiet niż mężczyzn. Należy mieć na uwadze, że rozwój Internetu, a w szczególności aplikacji mobilnych dostępnych na telefony, czy tablety znacznie ułatwił dokonywanie nieprzemyślanych i często zbędnych zakupów. Istotną kwestią związaną z kompulsywnym nabywaniem rzeczy jest dostępność do stosunkowo łatwych i powszechnych kredytów

i pożyczek lub zakupów na raty, które zachęcają konsumentów do nabywania przedmiotów, których cena przewyższa ich realne możliwości finansowe.

W ostatnich latach zauważalnym i narastającym problemem behawioralnym jest podejmowanie się dodatkowej pracy oraz przejawianie braku zdolności do rozdzielania życia zawodowego i prywatnego. Jak wynika z badań, średnio co dziesiąty Polak powyżej 15 roku życia jest uzależniony od czynności zawodowych (11%). Szczególnie zagrożone tym są osoby w wieku wysokiej aktywności zawodowej i wchodzące na rynek pracy, tj. między 25, a 34 rokiem życia. Jest to jedną z konsekwencji przemian społecznych i podejścia osób młodych do pracy, czyli chęci szybkiego rozwoju i idącego za tym statusu społecznego oraz większych możliwości finansowych.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE SYCÓW

Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sycowie, powołana przez Burmistrza do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151). Według stanu na koniec 2024 roku Komisja liczyła 6 członków.

Dane dotyczące działań MGKRPA podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024 przedstawia poniższa tabela. W 2024 roku członkowie MGKRPA przeprowadzali rozmowy z 26 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 5 członkami rodzin osób uzależnionych. Podjęto wówczas także czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia 3 osób. Na przestrzeni lat 2022-2024 odnotowany został spadek liczby osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy, z kolei liczba członków ich rodzin kształtowała się na porównywalnym poziomie. Dane dotyczące podejmowanych działań MGKRPA w gminie Syców przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Działania Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2019-2020

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	35	28	26
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	9	5	5

Źródło: Sprawozdania z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych za lata 2022 -2024

Członkowie MGKRPA kontaktowali się również z osobami dotkniętymi przemocą domową i osobami stosującymi przemoc. W 2024 roku skontaktowano się z 6 osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz 4 osobami doznającymi tego problemu. W porównaniu do 2023 roku zauważalny jest wzrost liczby osób, z którymi kontaktowali się członkowie Komisji - zarówno w przypadku osób stosujących przemoc, jak i osób doznających przemocy - o 2. Ponadto w 2024 roku przeprowadzono rozmowy interwencyjne z 6 osobami, które nadużywają alkoholu w związku z dopuszczaniem się przez nich przemocy.

Tabela 15. Liczba osób dotkniętych przemocą domową, z którymi kontaktowali się członkowie MGKRPA w latach 2022-2024

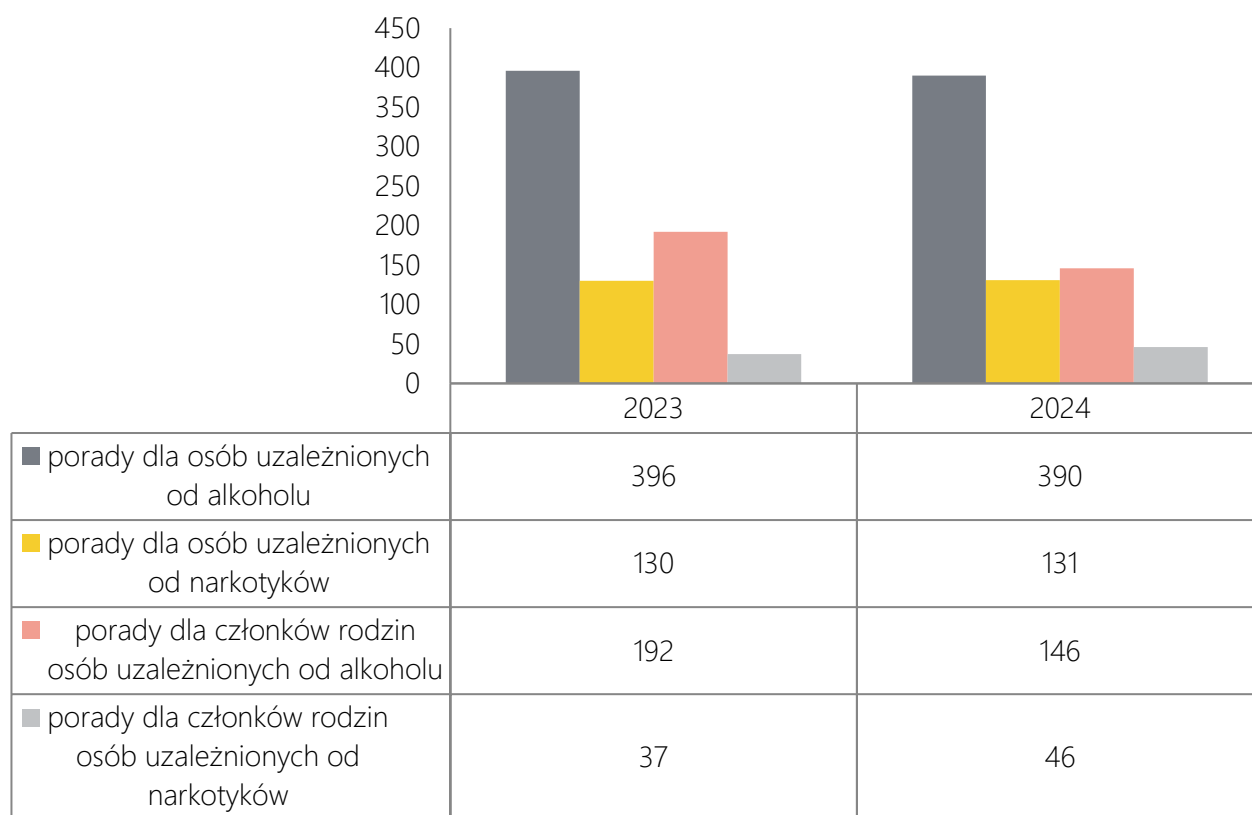
wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób stosujących przemoc, z którymi kontaktowali się członkowie MGKRPA	6	3	6
liczba osób doznających przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie MGKRPA	2	2	4
liczba rozmów interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy	6	3	6

Źródło: Sprawozdania z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych za lata 2022 -2024

Na terenie gminy Syców osoby doświadczające sytuacji kryzysowych mogą uzyskać pomoc i wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym. W 2024 roku, podobnie jak w roku poprzednim, Punkt czynny był średnio przez 96 godzin w miesiącu.

W 2024 roku w Punkcie udzielono 521 porad osobom z problemem alkoholowym oraz problemem narkomanii oraz 192 porad dorosłym członkom rodzin osób doświadczających problemu uzależnienia od alkoholu lub narkotyków. Na przestrzeni analizowanych lat zauważalny jest znaczny wzrost liczby osób uzależnionych zgłaszających się do Punktu oraz liczby udzielonych im porad. Jednocześnie znacząco zwiększyła się liczba dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym wraz z liczbą świadczonych im porad.

Wykres 31. Ilość udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2023-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2023 i 2024 rok

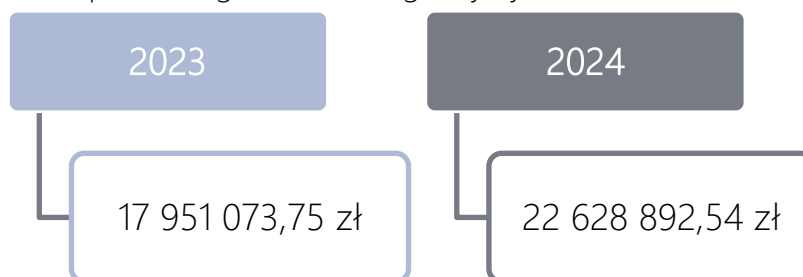
W zakresie działalności profilaktycznej, Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sycowie przy współpracy z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej inicjuje również działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz nauczycieli. W okresie 2022 - 2024 zorganizowano prelekcje, pogadanki, w których wzięło udział 2 600 uczestników, festyny i inne imprezy plenerowe, imprezy sportowe i konkursy, w których uczestniczyło po 100 osób, a także zrealizowano szkolenia i warsztaty dla 168 rodziców z zakresu profilaktyki problemowej. Ponadto 24 nauczycieli było uczestnikami szkoleń i warsztatów w obszarze ww. profilaktyki.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE SYCÓW

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu.

W 2024 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Syców wyniosła łącznie 22 628 892,54 zł, w tym 8 919 812,36 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 2 268 529,79 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa), a także 11 440 550,39 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1. Można zauważyć, że wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do 2023 roku wzrosła o 20%.

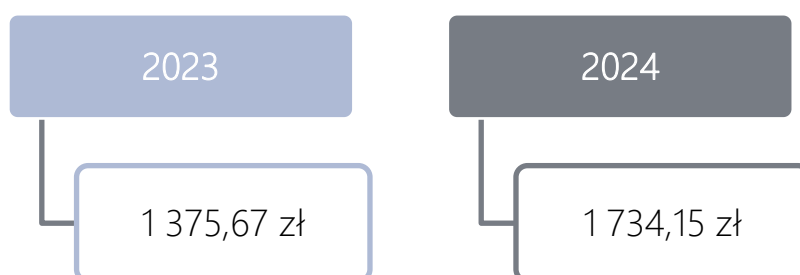
Rysunek 4. Wartość sprzedanego na terenie gminy Syców alkoholu w latach 2023-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2023 i 2024 rok

W 2024 roku Gminę zamieszkiwało łącznie 13 049 osób, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadającego na każdą pełnoletnią osobę wyniosła wówczas 1 734,15 zł, co jest wartością wyższą w porównaniu do 2023 roku o 358,48 zł.

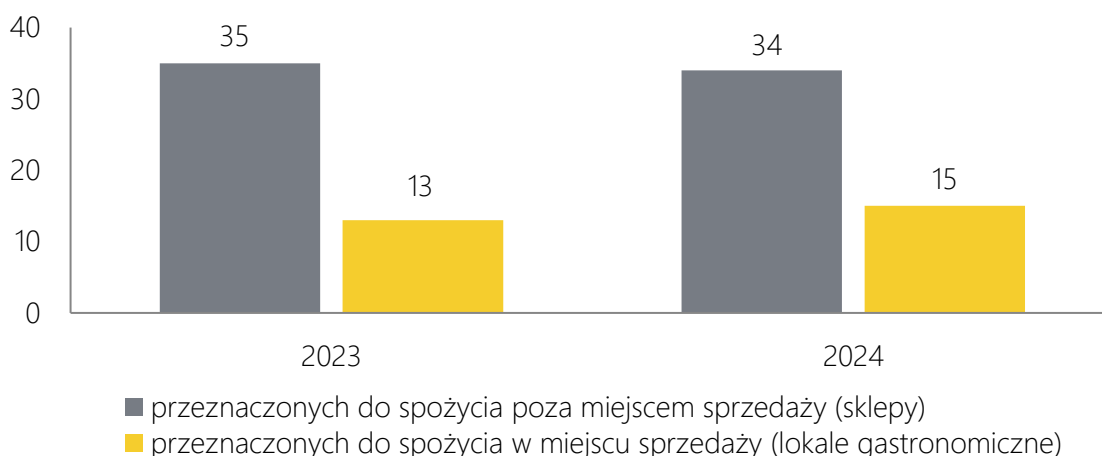
Rysunek 5. Wartość sprzedanego na terenie gminy Syców alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca w latach 2023-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2023 i 2024 rok

W roku 2024 na terenie gminy Syców działalność prowadziło łącznie 50 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 35 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 15 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. W porównaniu do 2023 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych wzrosła o 2 lokale gastronomiczne.

Wykres 32. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Syców na przestrzeni lat 2023-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2023 i 2024 rok

Biorąc pod uwagę liczbę pełnoletnich mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w odniesieniu do danych ogólnopolskich wygląda to następująco:

Tabela 56. Liczba pełnoletnich mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w kraju oraz gminie Syców w latach 2023-2024

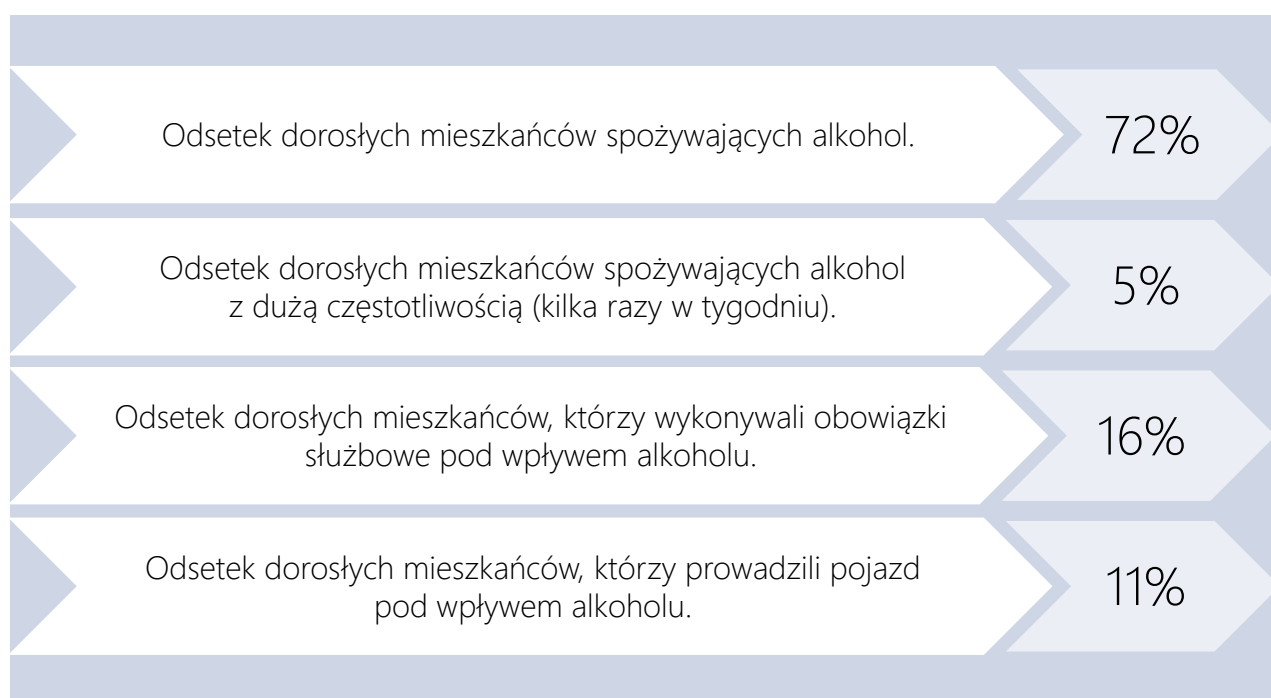
wyszczególnienie	2023	2024
liczba pełnoletnich mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w gminie Syców	383	373
liczba pełnoletnich mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu w województwie dolnośląskim	303	303

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 oraz Profilaktyka i Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w Polsce w Samorządach Gminnych w 2023 i 2024 roku, zestawienie statystyczne

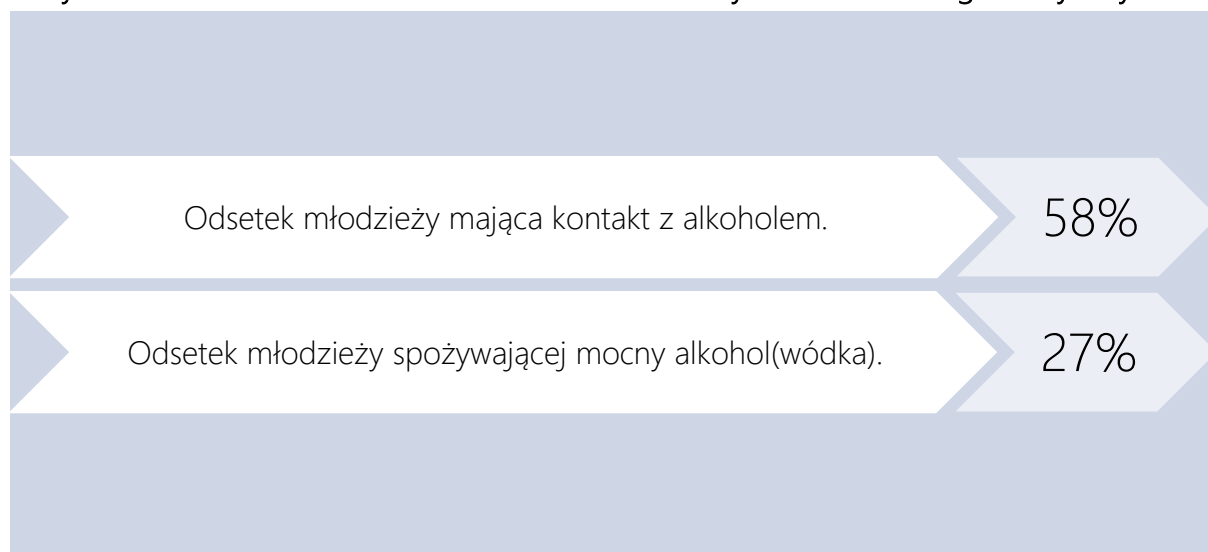
SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH

Niniejszy rozdział przedstawia syntezę wyników badań społecznych przeprowadzonych w 2025 roku na terenie gminy Syców mających na celu identyfikację występujących wśród mieszkańców problemów społecznych. Badanie obejmowało przede wszystkim kwestie stosowania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień, w tym od alkoholu i narkotyków/dopalaczy, a także uzależnień behawioralnych.

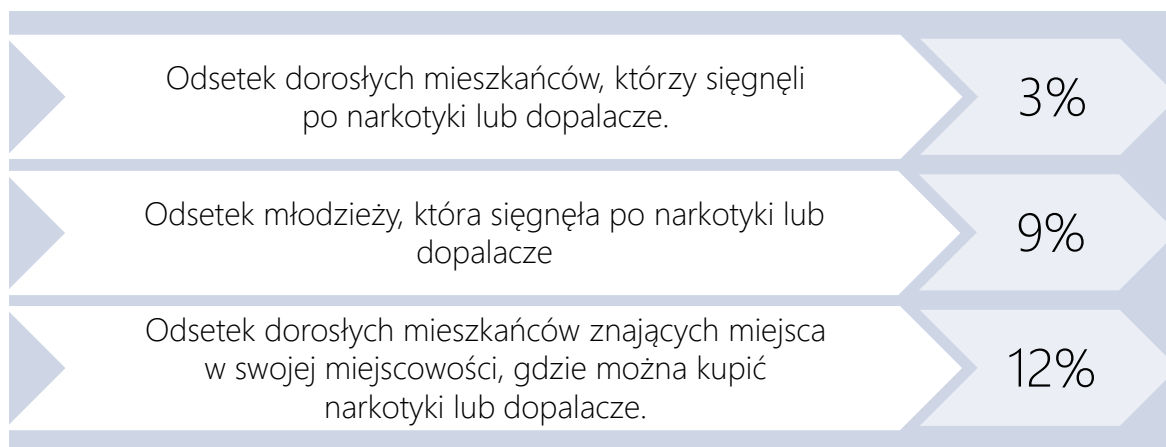
Problem alkoholowy wśród dorosłych mieszkańców

Używanie alkoholu wśród młodzieży z terenu gminy Syców

Problem narkotykowy wśród dorosłych mieszkańców oraz używanie narkotyków przez młodzież

Problem uzależnień behawioralnych wśród dorosłych mieszkańców

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest to metoda analizy strategicznej pozwalająca skonfrontować ze sobą pozytywne i negatywne czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne. Innymi słowy SWOT jest sposobem organizowania faktów, umożliwiającym zrozumienie danych i dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji. Polega na podzieleniu zebranych informacji na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S (Strengths)** - mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę;
- **W (Weaknesses)** - słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę;
- **O (Opportunities)** - szanse: wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany;
- **T (Threats)** - zagrożenia: wszystko to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ Prowadzenie różnorodnej działalności kulturalnej pozytywnie wpływającej na rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży oraz wzmacniającej kompetencje wychowawcze rodziców, a także ogólny poziom integracji rodzin. ▪ Rozwinięta baza instytucjonalna i zasoby ludzkie działające w obszarze wsparcia osób i rodzin przeżywających trudności (CUS, ZI, PK, MGKRPA). ▪ Brak rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii. ▪ Udzielanie specjalistycznego wsparcia dla osób doświadczających przemocy w ramach działalności CUS, ZI i PK. ▪ Świadczenie profesjonalnego wsparcia mieszkańcom dzięki wysoko wykwalifikowanej kadrze lokalnego systemu wsparcia, czyli osobom zajmującym się działalnością profilaktyczną i przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz pomocą psychologiczną.	▪ Pogłębiający się problem depopulacji - ujemny przyrost naturalny. ▪ Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym spadku udziału osób w wieku produkcyjnym. ▪ Brak placówek wsparcia dziennego. ▪ Brak przeprowadzanych w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach ORE, KCPU, IPiN. ▪ Wzrost wartości sprzedanego na terenie Gminy alkoholu na przestrzeni lat 2023-2024. ▪ Alkoholizm jako jeden z najpowszechniejszych powodów udzielania pomocy społecznej na terenie Gminy. ▪ Stosunkowo wysoka dostępność do punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy i niższa w porównaniu do ogólnopolskiej liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży.

- Prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej wśród dzieci i nauczycieli.
- Stosunkowo niski odsetek dorosłych mieszkańców sięgających po substancje psychoaktywne.
- Spadek liczby osób zatrzymanych w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia w latach 2022-2024.

SZANSE

- Polityka państwa związana ze zwiększaniem środków finansowych na przeciwdziałanie uzależnieniom.
- Możliwości pozyskiwania środków finansowych z nowych źródeł finansowania.
- Zmiany w przepisach prawnych umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą.
- Kampanie informacyjne wpływające na zmianę świadomości społeczeństwa dotyczące problemu uzależnień i przemocy w rodzinie.
- Organizowanie szkoleń podnoszących umiejętności zawodowe osób zajmujących się problematyką uzależnień oraz przemocy oraz pracujących z osobami uzależnionymi.
- Dostęp do informacji oraz bezpłatnej pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doświadczających przemocy domowej dzięki funkcjonowaniu PK.
- Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi.
- Wzrost świadomości społecznej na temat negatywnych konsekwencji wynikających z uzależnień.
- Rozwijająca się współpraca międzyinstytucjonalna.

ZAGROŻENIA

- Negatywne wzorce zachowań społecznych, w szczególności w zakresie okazjonalnego sięgania po alkohol (podczas uroczystości i świąt).
- Wypalenie zawodowe dotyczące część kadry instytucji przeciwdziałających uzależnieniom i przemocy.
- Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, uzależnienia członków rodziny, niechęć do współpracy.
- Nasilenie się problemu marginalizacji i wykluczenia społecznego w środowiskach dotkniętych uzależnieniami.
- Ryzyko wzrostu liczby zatrzymań osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych.
- Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
- Rozpad więzi rodzinnych.
- Zwiększenie dostępu do substancji psychoaktywnych w Gminie.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest zredukowanie problemu spożywania przez mieszkańców substancji psychoaktywnych w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz budowanie świadomości społeczności lokalnej w zakresie uzależnień behawioralnych.

CELE OPERACYJNE

1. Rozwój systemu oddziaływań profilaktycznych skierowanych do społeczności lokalnej Gminy.
2. Zwiększenie zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia osobom oraz rodzinom doświadczającym problemu uzależnień, w tym dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
3. Prowadzenie adekwatnej do potrzeb profilaktyki dotyczącej rozwiązywania problemu uzależnień behawioralnych.
4. Monitorowanie skali problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych na terenie Gminy oraz niesienie pomocy środowiskom znajdującym się w grupie szczególnego ryzyka.

Cele operacyjne Programu zostały postawione na podstawie zidentyfikowanych problemów.

Cel operacyjny 1: Rozwój systemu oddziaływań profilaktycznych skierowanych do społeczności lokalnej Gminy.

- Ograniczenie skali spożywania alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz dorosłych mieszkańców Gminy.
- Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.
- Zmniejszenie liczby interwencji podejmowanych wobec osób nietrzeźwych.
- Prowadzenie działań uświadamiających o negatywnych skutkach spożywania alkoholu i narkotyków oraz informujących na temat możliwych form uzyskania wsparcia.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Wykonawcy
1.	Organizowanie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	CUS, MGKRPA, placówki oświatowe, KP, NGO.
2.	Rozwijanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz promowanie udziału ww. aktywnościach wśród społeczności lokalnej.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	CUS, CK, MOSiR, NGO, placówki oświatowe.
3.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE, IPiN.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	CUS, MGKRPA, placówki oświatowe.
4.	Organizowanie oraz dofinansowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie profilaktyki używania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	CUS, MGKRPA, placówki oświatowe, NGO, CK.

5.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi oraz narkomanii.	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	MGKRPA, placówki oświatowe, CUS, KP, CK, placówki ochrony zdrowia, PPP, PCPR, NGO.
6.	Utrzymanie placówki wsparcia dziennego oraz organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, psychologicznych, socjoterapeutycznych, profilaktycznych oraz z zakresu terapii pedagogicznej dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci objętych wsparciem w placówkach.	CUS, NGO, MGKRPA, PK, placówki oświatowe.
7.	Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień.	Liczba uczestników konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień. Liczba zorganizowanych konkursów.	CUS, MGKRPA, NGO, placówki oświatowe, KP, CK, MOSiR, placówki ochrony zdrowia.
8.	Popularyzowanie informacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia za pośrednictwem ulotek, broszur i plakatów.	Liczba i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych i promocyjnych.	UMiG, placówki oświatowe, CUS, GKRPA, NGO, CK, PK, placówki ochrony zdrowia.
9.	Wspieranie finansowe, merytoryczne i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom nadużywającym alkoholu, uzależnionym od alkoholu, narkotyków oraz osobom doznającym przemocy w rodzinie.	Liczba instytucji i organizacji pozarządowych, którym udzielono wsparcia finansowego.	UMiG, NGO, GKRPA.

10.	Współpraca z Policją, Centrum Usług Społecznych, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	Liczba działań podjętych we współpracy z podmiotami działającymi na terenie Gminy, w zakresie wzmacniania abstynencji i promowania jej.	UMiG, MGKRPA, NGO, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, CUS, KP, CK, PK.
11.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom w kryzysie.	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Liczba uczestników szkoleń.	MGKRPA, CUS, ZI.
12.	Doposażenie MGKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.	Kwota doposażenia GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu. Liczba zakupionych przedmiotów/ sprzętu/materiałów i innych niezbędnych do realizacji zadań rzeczy.	CUS.
13.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.	Liczba przeprowadzonych działań informacyjnych. Liczba wydanych materiałów edukacyjnych.	MGKRPA, CUS.
14.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	MGKRPA, UMiG.

	a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.		
15.	Podjęmowanie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencji w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych. Liczba wszczętych postępowań mandatowych przez KP w związku z kontrolami.	MGKRPA, UMiG, KP.
16.	Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	Liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.	MGKRPA.

Cel operacyjny 2: Zwiększenie zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia osobom oraz rodzinom doświadczającym problemu uzależnień, w tym dostępu do poradnictwa specjalistycznego.

- Poprawa dostępności i jakości pomocy terapeutycznej dla rodzin i osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych na terenie Gminy.
- Zwiększenie skuteczności systemu motywowania do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
- Prowadzenie w środowisku lokalnym działań aktywizujących społecznie i zawodowo osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Wykonawcy
1.	Podjęmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego, przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu, motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego. Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywuujące do podjęcia leczenia odwykowego. Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego.	MGKRPA, UMiG, PK.

		Liczba osób, które zakończyły leczenie odwykowe.	
2.	Podjęmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu: zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia, występowanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe, zakładanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego, powiadomienie Komisariatu Policji lub prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego. Liczba założonych „Niebieskich Kart”.	MGKRPA.
3.	Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem narkotykowym i alkoholowym.	Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym. Liczba zorganizowanych działań wspierających osoby z problemem narkotykowym i alkoholowym.	NGO, MGKRPA, CUS, PK.
4.	Przeprowadzenie koniecznych prac remontowych oraz zakup niezbędnego wyposażenia	Kwota wydatkowana na prace remontowe i zakup wyposażenia.	MGKRPA.

	na potrzeby prawidłowego funkcjonującego Punktu Konsultacyjnego.		
5.	Wspieranie działań mających na celu utworzenie trzeźwościowych grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) oraz osób współuzależnionych (AL-Anon).	Liczba organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki uzależnień (stowarzyszenia, kluby abstynenta) oraz grup samopomocowych (AA i AL-Anon).	CUS, MGKRPA, NGO.
6.	Prowadzenie konsultacji i udzielanie porad terapeutycznych, psychologicznych oraz prawnych.	Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym (prawne, terapeutyczne, psychologiczne). Liczba udzielonych porad.	CUS, PK.
7.	Organizowanie i udział w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, CUS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
8.	Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.	ZI, CUS.
9.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.	Liczba rozpowszechnionych informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy.	MGKRPA, CUS, UMiG, ZI, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.

Cel szczegółowy 3: Prowadzenie adekwatnej do potrzeb profilaktyki dotyczącej rozwiązywania problemu uzależnień behawioralnych.

- Podejmowanie wczesnej diagnozy i interwencji w przypadku rozpoznania problemu uzależnień behawioralnych.
- Rozwój form wsparcia dla osób doświadczających problemu uzależnień behawioralnych.
- Profilaktyka podejmowania niekontrolowanych zachowań i czynności przez dzieci i młodzież oraz dorosłych mieszkańców Gminy.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Wykonawcy
1.	Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, a w szczególności realizowanie programów rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	CUS, MGKRPA, placówki oświatowe, KP, NGO.
2.	Rozwijanie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, podnoszenie ich atrakcyjności oraz promowanie udziału w nich w społeczności lokalnej.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	CUS, CK, MOSiR, NGO, placówki oświatowe.
3.	Organizowanie dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych pogadań na temat niebezpieczeństw w Internecie połączonych z pokazem serii filmików profilaktycznych np. „Owce w sieci”.	Liczba zorganizowanych pogadań. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach.	CUS, MGKRPA, placówki oświatowe.
4.	Organizowanie zajęć i warsztatów dla uczniów szkół podstawowych związanymi z zagrożeniami występującymi w Internecie (np. „Jestem OK”, „Sieciakowe Zasady Ekranowe”).	Liczba zorganizowanych zajęć/warsztatów. Liczba uczestników.	MGKRPA, CUS, placówki oświatowe, NGO.
5.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba rodziców/nauczycieli uczestniczących w warsztatach.	MGKRPA, placówki oświatowe, CUS, NGO.

6.	Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach profilaktyczno-informacyjnych z zakresu uzależnień behawioralnych (np. „Chroń dziecko w sieci”, „Nie zagub dziecka w sieci”, „HAZARD? Nie, dziękuję”) oraz organizowanie lokalnych kampanii.	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	MGKRPA, placówki oświatowe, CUS, KP, placówki ochrony zdrowia, PPP, PCPR, CK NGO.
7.	Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zajmujących się wsparciem osób uzależnionych (np. pedagogów i wychowawców z zakresu realizacji programów rekomendowanych).	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/konferencjach, itp. w celu podniesienia umiejętności i kompetencji.	MGKRPA, placówki oświatowe, CUS, KP, placówki ochrony zdrowia, PPP, PCPR, NGO, KCPU.
8.	Inicjowanie działań mających na celu utworzenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniami behawioralnymi przy CUS.	Liczba działań podjętych w celu utworzenia w Gminie grupy wsparcia.	CUS, MGKRPA, PK.
9.	Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców i uczniów na temat możliwości otrzymania wsparcia w przypadku doświadczenia problemu uzależnień behawioralnych, poprzez publikowanie artykułów na stronach internetowych Gminy oraz kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszura, ulotki).	Liczba opublikowanych artykułów. Liczba upowszechnionych broszur/ulotek.	CUS, MGKRPA, PK, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe.
10.	Prowadzenie kampanii profilaktycznych, wykładów, spotkań ze specjalistami na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej.	Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz higieny psychicznej.	MGKRPA, placówki oświatowe, CUS, KP, placówki ochrony zdrowia, PPP.

Cel szczegółowy 4: Monitorowanie skali problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych na terenie Gminy oraz niesienie pomocy środowiskom znajdującym się w grupie szczególnego ryzyka.

- Systematyczna ocena stanu zagrożenia problemem alkoholowym i narkotykowym oraz skali problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy poprzez bieżącą sprawozdawczość.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej, antynarkotykowej oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, a także działań pomocowych.	Liczba instytucji współpracujących ze sobą w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomani, a także przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej.	MGKRPA, CUS, KP, placówki oświatowe, PK, ZI, CK, PCPR, PPP, placówki ochrony zdrowia.
2.	Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych na terenie Gminy.	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej. Liczba przeprowadzonych diagnoz.	CUS przy współpracy z pozostałymi wykonawcami Programu.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sycowie otrzymują wynagrodzenie w wysokości procentowej minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej każdego roku poczynając od stycznia 2026 roku za każdorazowy udział w pracach Komisji, odpowiednio:
 - ❖ 13 % Przewodniczący Komisji
 - ❖ 12 % Sekretarz Komisji
 - ❖ 10% pozostali członkowie Komisji
2. Wynagrodzenie dla przewodniczącego, sekretarza i członków MGKRPA wypłacane będzie na podstawie każdorazowo sporządzonego zestawienia kosztów udziału w pracach Komisji, o których mowa w pkt. 1 oraz list obecności potwierdzonych przez przewodniczącego MGKRPA.
3. W przypadku podjęcia Rozporządzenia przez Radę Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej, wynagrodzenie przewodniczącego, sekretarza i członków MGKRPA w Sycowie zostanie odpowiednio zwiększone.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców gminy Syców, z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od

alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFIAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE SYCÓW NA LATA 2026-2029

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Syców na lata 2026-2029 jest Centrum Usług Społecznych w Sycowie od dnia 01 marca 2025 r.
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Syców na lata 2026-2029 realizowany będzie od 1 stycznia 2026 roku do 31 grudnia 2029 roku.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdział 85153 - przeciwdziałanie narkomanii oraz rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi. Preliminarz wydatków przewidzianych na rok 2026 stanowi załącznik nr 1 do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu

na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powinny opierać się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) - rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności - ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności - ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności - rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy realizowanego programu, realizator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w

Gminie Syców na lata 2026-2029, tj. Centrum Usług Społecznych w Sycowie, sporządzi zbiorcze coroczne sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Miejskiej w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie. Ponadto realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz przekazanie jej Krajowemu Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Preliminarz wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Syców na lata 2026-2029 wraz z Diagnozą Problemów Społecznych na rok 2026

Dział budżetu	Rozdział budżetu	Paragraf	Nazwa podziałki klasyfikacji budżetu	Plan wydatków na 2026 rok	Źródła finansowania	
					Z dochodów za zezwolenia	Z tytułu opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w opakowaniach do 300 ml
851			OCHRONA ZDROWIA	585 370,74	485 370,00	100 000,00
851	85153		Zwalczanie narkomanii	55 000,00	55 000,00	0,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia - zakup materiałów profilaktycznych	15 000,00	15 000,00	0,00
		4300	Zakup usług pozostałych - dofinansowanie kampanii profilaktycznych, - prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie poradnictwa dla osób uzależnionych od narkotyków i członków ich rodzin	40 000,00	40 000,00	0,00

	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	530 370,74	430 370,74	100 000,00
		4110	Składki na ubezpieczenie społeczne - pochodne od wynagrodzeń bezosobowych	15 000,74	15 000,74	0,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe - wynagrodzenia członków Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - wynagrodzenie osoby utrzymującej czystość w pomieszczeniach punktu konsultacyjno – informacyjnego - wynagrodzenie biegłych sądowych wydających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	153 000,00	153 000,00	0,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia - dofinansowanie kampanii informacyjno-edukacyjnej na tematy związane z problematyką uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu gminy - zakup materiałów profilaktycznych-broszur, pomocy			

			dydaktycznych, wydawnictw, plakatów, ulotek, czasopism wskazujących szkodliwość uzależnienia od alkoholu oraz innych uzależnień w tym uzależnień behawioralnych -zorganizowanie lub dofinansowanie zajęć profilaktycznych, konkursów dla dzieci i młodzieży - zorganizowanie lub dofinansowanie imprez okolicznościowych związanych z profilaktyką uzależnień - materiały niezbędne do właściwej realizacji Gminnego Programu Profilaktyki oraz Przeciwdziałania Narkomanii			
		4220	Zakup środków żywnościowych	500,00	500,00	0,00
		4300	Zakup usług pozostałych - organizowanie lub dofinansowanie wypoczynku w okresie ferii lub wakacji szkolnych (np. kolonie, półkolonie, wycieczki z programem profilaktycznym) -dofinansowanie kampanii profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych i konkursów o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom,	341 070,00	241 070,00	100 000,00

			- finansowanie lub dofinansowanie realizacji programów rekomendowanych, - wspieranie i finansowanie imprez plenerowych oraz imprez sportowych związanych z profilaktyką uzależnień od alkoholu oraz uzależnień behawioralnych, mających na celu oddziaływanie zmierzające do zapobiegania nowym zagrożeniom; - prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie poradnictwa dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin, osób borykających się z problemem uzależnień behawioralnych oraz członków ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy domowej oraz członków ich rodzin; - opinie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu			
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	2500,00	2500,00	0,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	300,00	300,00	0,00

		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego - koszt wniosków do Sądu o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego	2 000,00	2 000,00	0,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej - finansowanie szkoleń dla osób stykających się w swojej pracy z osobami z problemem alkoholowym, głównie dla członków MGKRPA oraz ZI w zakresie tematyki uzależnień	1 000,00	1 000,00	0,00